

BIDRAG TILL KÄNNEDOM OM
DE SVENSKA LANDSMÅLEN OCK SVENSKT FOLKLIV XVIII. 10.

SIMIDROTTENS
ORDFÖRRÅD OCK FRASEOLOGI

ANTECKNINGAR

AV

A. ULRICH

UPPSALA 1901
ALMQVIST & WIKSELLS BOKTRYCKERI-A.-B.

Förord.

Med anledning av ett upprop av Professor J. A. LUNDELL i Uppsala, infört i "Ny Tidning för Idrott" torsdagen den 17 september 1896, vari idkare av idrott ock sport uppmanades att i ock för publicering i "Svenska Landsmålen" uppteckna det ordförråd, som brukades inom de särskilda idrotts- ock sportsgrenarna, har jag vågat försöket att samla ock uppteckna de ord, uttryck ock talesätt, som, enligt vad jag känner, brukas inom simidrottens område. Jag har därvid dels upptecknat vad jag själv under många år såsom intresserad utövare av simidrotten hört, dels ock ur C. A. GUSTAVI, *Underrättelser i simkonsten* . . . med 40 figurer, Sthm 1839 (108 s. ock 11 pl 12:o.) ock [G. LARSSON,] *Några upplysningar om Sveriges simsällskaper och simskolor*, Jönk. 1860 (88 s. 8:o) excerperat en del ord. Några bidrag från den intresserade allmänheten hava ej influtit beträffande simidrottsterminologien ock mycket obetydligt beträffande övriga idrottens terminologi.

Med "Allm." har undertecknad velat angiva, att ordet eller talesättet, så vitt jag vet, användes å alla de orter, där simning övas som idrott.

Från Uppsala har ordsamlingen blivit rikligast ock det av den anledningen, att undertecknad här under flere år deltagit i simidrottsliga övningar ock därigenom väl känner till Uppsalaterminologien. Av övriga städer hava från Stockholm, Sundsvall ock Gevle, där livaktiga simsällskap finnas, hämtats största anparterna ord.

Ordsamlingen har av mig värkställt under åren 1896 ock 1897. Även sedermera har jag fortsatt samlingen av ord, ock hoppas jag att om några år få publicera dessa senare samlingar i samma tidskrift.

En del av den terminologi, som här meddelas, har förut av mig varit publicerad i "Tidning för Idrott" den 22 okt., 10, 17, 24 ock 31 dec. 1896 samt 13 maj, 15 juli, 9 ock 16 dec. 1897.

Förutom ovannämnda av Professor LUNDELL utfärdade upp-rop har ett av samme person ock mig utfärdat upprop i liknande syfte varit infört i den numera upphörda idrottstidningen "Sport".

Till Professor LUNDELL, som utan att sky någon möda med största tillmötesgående jälpt mig att i detalj redigera ock genomse det hela, får jag härmed framföra min värdsamma tacksamhet.

Arvid Ulrich.

A. Allmänt.

Exerpera simningen: "Han har exerperat simningen o gått igenom, ja tror, all svensk litteratur om'en".

Exerpering av simningen.

Samla ord i simningen: "Ja håller på å samla ord i simningen för att få ihop en fullständig simterminologi".

Simlitteratur: "De finns ganska mycke simlitteratur här i Sverige, om man bara letar". Allm.

Simspråk: "Va kallar ni de där hoppet på simspråket?" Allm.

Simstatistik: procenten av simkunniga bland befolkningen, efter olika färdighet indelade i klasser.

Simterminologi: ord ock talesätt rörande simidrotten. Allm.

Simtopografi: simningens ock olika simformers yttre utbredning i olika landsändar.

*

Bad s.: "Ta sig ett bad". "Bad är hälsa". "Ja ska gå till Svartbäcken o ta mig ett bad". "Går du med o tar ett bad, de är så nyttigt för dig att bada så". "De va ett friskt bad de där." Allm.

Bada l. bada sig intr.: "Du ska bada". "Ja ska ta o bada mig ett slag." "Han törs aldrig numera bada i kallt vatten, så han får inte känna åv nöjet å simma o hoppa." "Bada kallt" = bada i hav, sjö, flod, ström etc. "Han törs aldrig bada kallt under hela sommaren." Allm.

Badande s. n.: "Badande e inte tillåtet där inte."

Badande s. dk.: "Om man stjälar från badande eller simmande, eller från sovande ute å marken, eller från den i svår sjukdom ligger, eller från död människa" (1864 års strafflag

20: 5). "Han var en av di badande på förbjudet ställe." Allm.

Badare: "D'e ren värsta badare ja sett, nog e han i tio gånger om dan". Allm.

Badas v.: "D'e så skönt så å badas av vågorna". Allm.

Badning: "Vad är det där för sorts badning, att bara gå i till knäna!" Allm.

Idrott: "Simningen anses av många som idrotternas idrott". Allm.

Idrottsgren: "Simningen är en av de viktigaste o mäst nöjsamma idrottsgrenarna". Allm.

Idrottsliv: "En av de nyttigaste delarna av idrottslivet är simningen". Allm.

Ligga-nere intr.: "Simsporten ligger flerstädes alldeles nere". Allm.

Löga sig, bada. Stockh.

Simbad: "Har ni flera badanstalter här i stan, där man kan ta sej simbad?" Allm. "De bad, som här skola serveras de utställningsbesökande, äro simbad, duscher ock s. k. finsk badstugubad" (Aftonbladet 1897: 29, 4).

Simbekant: "När man ligger i med simning som han, så får man snart nog många simbekanta, som ytterligare äggar upp ens intresse". Allm.

Simexperiment: "Mannen, som efter allt att dömma hade eller har litet otalt med rättvisan, gjorde till åskådarnas förnöjelse diverse simexperiment i kanalen." (Dagen 1897: 101, 1).

Simförhållande: "Hur har ni det med simförhållandena här i Uppsala? Är di styva i att simma? O på hoppa sen?" Allm.

Simidrott = simkonst.

Simidrottasopers.: "De e skrep me va de simidrottas här". Allm.

Simidrottsman: "Han är en av våra bästa simidrottsmän". Allm.

Simidrottslig adj. (kan ej kompareras): "De simidrottsliga övningarna ha väl knappt börjat än?" (brukas i tryck). Allm.

Simkamrat: "De va en av mina simkamrater". Allm.

Simkonst: "Simkonsten ligger alldeles nere här". "Simkonsten är inte på modet". "Professor Jöns Svanberg hyl-

lades på Uppsala Simsällskaps hundraårsfäst såsom den svenska simkonstens fader". "Han är styv i alla grenar av simkonst". "Den svenska simkonsten står högst i hoppning". "Hoppen hör till den högre simkonsten". "Simkonsten idkas nu mera lite var stans". Allm.

Simkrets: "I simkretsar känner alla till'en". Allm.

Simmande s.: "Allt simmande o badande e förbjudet där". Allm.

Simmasopers.: "Det simmas mycket i Stockholm". Allm.

Simmerska: "Det var en liten duktig simmerska, som vid tio år blir magister". Allm.

Simning s.

Simsport = simkonst.

Simsportasopers.: "Det simsportas duktiga tag här, som du ser". Allm.

Simsportsman l. simsportman: "Ett flertal av vårt lands styvaste simsportsmän deltog i Uppsala Simsällskaps sekularfäst". Allm.

Simvärld: "Svanbergs namn e rå känt i hela simvärlden, åtminstone den svenska". Allm.

Simövning, systematisk övning i simning av äldre simmare eller nybörjare. "Ska vi ha simövning i middag?" "De är många deltagare i simövningarna numera". Allm.

Sommaridrott: "Simkonsten är den härligaste av alla sommaridrotter". Allm.

Vattenidrott: "Av all vattenidrott håller jag styvast på simning". Allm.

Vattensport = vattenidrott.

*

Allmänna sumpen, avdelning av kallbadhuset, där man utan erläggande av avgift får taga sitt bad. "Pojkarna i allmänna sumpen är mycket bättre än de andra". Allm.

Badanstalt: "Badanstalten i Uppsala ute ve Svartbäcken är en riktig mönsteranstalt". Allm.

Badbassäng: "Medelst hr bagaremästaren Cassels ock några associanters försorg tillvägabringades i Karlskrona under juni månad 1859 en mindre, grund badbassäng, med en yta av 42 kvadratalnar" (Sv. Simsällsk. s. 86). Allm.

Badhus.

Badhusbassäng: "Badhusbassängen är rätt stor". Allm.

Badinrättning: "Den här badinrättningen syns vara mycket besökt". Allm.

Badort: "Havsbaden är bäst av allt här vid badorten". Allm.

Badplats: "Här är en bra badplats, åtminstone för dom, som kan simma, här klär vi av oss". Allm.

Badställe: "Här är ett härligt badställe både för simkunniga o andra". Allm.

Badsump: "D'e många som ha drunkna i badsumpar." Allm.

Bassäng (allmän b., enskild b., djup b., grund b.): "Du, min pojke, simmar så bra, så nu får du lemna gördeln o gå i djupa bassängen". "Allmänna bassängen är billigare än enskilda bassängen". Allm.

Djupsump, bassäng för simkunniga. "Ni får inte gå i djupsumpen än, ni kan ju inte annat än kava". Allm.

Flodbad: "Ja är van vid flodbad". Allm.

Fruentimmersbadinrättning: "Det var först 1847 som den första fruentimmersbadinrättningen öppnades i Stockholm". Allm.

Grundsump, bassäng för ej simkunnige. "Var i grundsumpen, tils ni kan simma!". Allm.

Gyttjebad: "Det här är ju gyttjebad. Tacka vet ja bad i öppna sjön!". Allm.

Havsbad: "Havsbad är bäst ändå". Allm.

Havsbadanstalt: "Ja ska vara ve en havsbadanstalt i sommar". Allm.

Kallbad: "Di tar kallbad om vintern". "Badar di kallbad om vintern, sa du? Ja törs inte bada kallbad, om det inte är 18 grader i vattnet". Allm.

Kallbadhus: "Det var ett präktigt kallbadhus, klart rinnande ock djupt vatten, bra svikt ock breda, långa, öppna språngbanor". Allm.

Simbassäng: "Det här var en riktigt trevlig simbassäng". Allm.

Simhus: "Simhuset var prytt med flaggor ock girlander" (Sv. Simsällsk. s. 69).

Siminrättning, anstalt där tillfälle till bad ock simning finnes. "Siminrättningarna gör nytta". "Den här siminrättningen

bär sig inte". "Det var en trevlig siminrättning, de här". Allm.

Simlokal: "De var en bra simlokal, di hade". Allm.

Sjöbad: "Ja är van vid sjöbad o tycker inte om såna här gyttjebad". Allm.

Sjöbadhus: "Sjöbadhuset i Sundsvall ligger alldeles ve hamnen". Sundsv.

Storsumpare: "Ja så, är du storsumpare, nå då får du gå i djupa bassängen". Allm.

Det torra: "Han drog opp mej på de torra igän". Allm.

Vattensamling: "D'e väl inte i ren här lilla vattensamlingen vi ska simma?". Allm.

Våt: "Han låg i o skrek o ropade på jälp, så nog fick han nog av det våta alltid". "Han va riktit hemmastadd i de våta elementet". "Ska du inte hoppa i det våta elementet snart, eller ska du kanske köksa?". Allm.

Öppen sjö l. öppna sjön: "Tacka vet ja att simma i öppna sjön!". Allm.

*

Bråddjup s.: "Här e bråddjup". Allm.

Bråddjup, -are, -ast: "Här är botten bråddjup". Allm.

Brädd: "Att vid Fyris-åns branta, merendels bråddjupa bräddar i konstens utövning meddela undervisning åt nybegynnare lät sig dock svårligen göra" (Sv. Simsällsk. s. 7).

Djup s.: "Akta rej, här e djup". "Han kasta sej i djupet". Allm.

Dybotten: "Gå inte för fort ner för dybottens skull!". Allm.

Grundvatten l. grunt vatten: "Här är grunt, här kan du inte hoppa". "Här är grundvatten, här är inte för djupt för en, som ska bli kandidat, att ta upp en sten". "Men han skall också lära sig något, som simmaren icke lär sig på grundvatten: han skall lära sig våga ock mäta kraft med fara" (Rydb. Vapensmeden s. 218). Allm.

Högt vatten: "D'e högt vatten i da [i dag]". Allm.

Lerbotten: "Kryp i å hoppa inte, för ru kan fastna i den här otäckta lerbotten". Allm.

Lågt vatten: "De va vådlit så lågt vatten!". Allm.

- Långgrund s.:** "Här är långgrund hela vägen". "Här är ett bra långgrund för dom, som inte simmar". Allm.
- Långgrund, -are, -ast:** "Här är det långgrundast". "Här e långgrund botten hela vägen". Allm.
- Sandbotten:** "På sån här sandbotten vore re inte svårt å göra dykningsprove". Allm.
- Stenbotten:** "Akta rej ve jupdykningen för den skarpa stenbotten!". Allm.
- Tvär botten, botten som hastigt sluttar.** "Botten är tvär, så akta dej att gå för långt ut!". Allm.
- Tvärdjup s.:** "Här har vi tvärdjup". Allm.
- Tvärdjup, -djupare l. mera -djup, -djupast l. mäst -djup:** "Här är botten mera tvärdjup". Allm.
- Vattenstånd:** "I da blir re inte gott å hoppa me så lågt vattenstånd". Allm.

*

- Bege-sig (i vattnet):** "Äntligen bega ru rej i vattne!". Allm.
- Bege-sig-ner:** "Ska du inte bege rej ner i vattne nu?". Allm.
- Buffa-i tr.:** "Buffa i'n, så han får sej en blöta!". Allm.
- Bums i vattnet, ån, sjön etc.:** "Han hoppade bums i kanalen". "Bums efter å ta opp påsen!". "Bums i me dej, å försök inte å köksa!". Allm.
- Dimpa (i vattnet, ån etc.):** "Han damp i vattne påklädd från svikten". Allm.
- Dimpa-i intr.:** "Han damp i från kajen". "Ja han damp i från torne en gång". "Han damp i me kläderna på". Allm.
- Drumla-i intr.:** "Han drumlade i från tornet rakt på ryggen". Allm.
- Drumla-sig-i:** "Hur han nu bar sej åt, så drumla han sig till sist i o var nära att drunkna". Allm.
- Falla-i intr.:** "Hon föll i från kajen". "Han föll i, o ingen va till hans o kunde dra upp'en, så han blev, der han var.". Allm.
- Flyga-i intr.:** "Ge rej i, annars ska du få flyga i me fart, ska ru se". Allm.
- Flyta-opp:** "Han e så fet, så han kan inte dyka ner te botten, för han flyter opp". Allm.
- Fösa-i tr.:** "Vi måste fösa i rom för å få ne rom". Allm.

- Ge-sig-i:** "Ge rej i, annars får ru skjuts, så ru kommer i!". Allm.
- Gå-ner:** "Du tänker allri gå ner i da i vattne, tror ja". Allm.
- Gå-ut i vattnet:** "Kan du inte simma, så ska du akta dej för att gå ut i vattnet längre än till axlarna". Allm.
- Ha-i tr.:** "Ha i'n ett tag i vattne!". Allm.
- Huvustupa:** "Han ramla huvustupa i sjön". Allm.
- Hyva-i tr., kasta i en annan person.** "Ta'n o hyva i'n!". "Hyva i'n, så han gör en Mollbergare!". "Han hyva i mej, så ja slo mej". Allm.
- Kasta v. tr.:** "Kasta honom i ån!". "Kasta honom så långt ut i ån, du kan!".
- Kasta-i:** "Kast i'n!". "Kasta i'n, han simmer nog". Allm.
- Kila-efter tr. o. intr.:** "Kila efter'na å dra opp'na!". "Kila efter nu!". Allm.
- Kliva-i:** "Ska du inte kliva i nu snart? du hinner ju inte få dej något riktigt bad". Allm.
- Kliva-på:** "Kliv på nu o stå inte längre å masa ve trappan o känn dej för me tårna!". Allm.
- Knuffa-efter v. tr.:** "Knuffa'n efter, när han knuffa i honom så". Allm.
- Knuffa-i:** "Han knuffa i mej, så ja tog honom själv me i far-ten". Allm.
- Komma i vattnet:** "Han kom i vattne, innan han hann tänka". Allm.
- Komma-i intr.:** "Han kom i, utan han visste ordet av". Allm.
- Krypa-i intr.:** "Han kryper alltid i, han är en riktig köksa". Allm.
- Känna-sig-för:** "Flickor känner sej alltid för med tårna, om det är kallt, innan de går i". Allm.
- Lemna vattnet:** "Nu har du varit i så länge, så du kan gärna lemna vattnet". Allm.
- Ligga-i:** "Du ska inte ligga i så länge, du förkyler dej". Allm.
- Peta-i tr.:** "Låt bli å peta i mej, säger ja dej!". Allm.
- Plums int.:** "Plums, va re stänkte!". "Han hoppa plums i vattne". "Han föll plums i". Allm.
- Plumsa-i intr.:** "Han plumsa i, som han stog". Allm.

- Plumsa-ner** intr.: "Han plumsa ner från tornet me kläderna på". Allm.
- Ramla** (i strömmen, ån, sjön etc.): "Han ramla i ån å drunkna". Allm.
- Ramla-i** intr.: "Han ramla i i stället för å hoppa". Allm.
- Skuffa-i** tr.: "Ni får inte skuffa i varandra!". Allm.
- Sticka** huvet under vattnet: "Man törs ju knappt sticka huve under vattne". Allm.
- Stupa-i** intr.: "Han stupa i på huvude för å rädda henne". Allm.
- Tralla-i** intr.: "Han fick en puff, så han tralla i". Allm.
- Tratta-i** intr. o. tr.: "Han trattade i, bäst han stog på trampolinen, o gjorde det värsta grodhopp ja sett". "Han trattade i från torne på ryggen". "Tratta i'n!". Allm.
- Trilla-i** intr.: "Han trilla (trall) i från tornet på ryggen". "Han trilla i, när ja stampa till svikten". Allm.
- Trissa-i** intr.: "Ja svikta till ett tag på svikten, å då trissa han i". Allm.
- Vara-i**: "Var inte i för länge i vattnet!". "Han brukar alltid vara i en timme, när han badar". Allm.
- Åka-i** intr.: "Han fick åka i med en helsickes kläm". Allm.
- *
- Amfibie**: "Han rör sig i vattnet som en amfibie". "Han är som en amfibie i vattnet". Allm.
- Bra** i vattnet: "Han är bra i vattnet, men dålig i hopp". Allm.
- Delfin**: "Han är en riktig delfin i vattnet". "I simsällskapens sigill, åtminstone i Stockholms ock Uppsala, finns en delfin". Allm.
- Fisk**: "Han simmer som en fisk". "Han är som en fisk i vattne". Allm.
- Färdig** simmare: "I anseende därtill att simskolan icke kommit att öppnas förr än den 12 i sistlidne månad, hava av dessa [27] endast 10 blivit färdiga simmare" (Sv. Simsällsk. s. 50).
- Gråsten**: "Han är som en gråsten i vattnet". Allm.
- Komma-ifrån** simning = under längre eller kortare tidrymd ej befatta sig med simkonsten. "Han har alldeles kommit

- ifrån simningen, så han kan knappt göra ett huvudhopp". Allm.
- Konströrelser** pl.: "Han kan inga konströrelser i vattnet". Allm.
- Kunnig**: "Är han kunnig i simkomsten?" "Han är något kunnig i simkonsten, han kan simma lite". Allm.
- Ligga-av-sig** i simning = ej längre vara så styv i simning. "Han har legat av sig i simning". "Man ligger av sig i simning på vintern". Allm.
- Najad**: "Hon e en rikti najad i vattne". Allm.
- Nybadad**: "Så trevliga flickorna ser ut, när di kommer nybadade å fina från simningen". Allm.
- Nybörjare**: "Ett gott sätt att lära nybörjare simma är att låta dem försöka simma under vattnet; de kommer då ner med händerna under vattnet ock får fötterna från botten". Allm.
- Simflicka**: "Det är en liten styv simflicka må du tro, hon blev magister ve 12 års ålder". Allm.
- Simkonstnär**: "Han e en rikti simkonstnär". Allm.
- Storsumpare**, den simelev som utan lärarens tillsyn ensam får simma i djupa bassängen. "Han är storsumpare". "Är du storsumpare, du?" Stockh.
- Storsumparprovet**: "Han har tagit storsumparprovet".
- Styv, -are, -ast**: "Styvare än han finns inte i vattnet". "Hon är styvare i vattnet än mången magister". Allm.
- Vattendjur**: "Han är ett riktigt vattendjur". Allm.
- Vattenmänniska**: "Han är en riktig vattenmänniska". Allm.
- Ål**: "Ni är som en ål i vattnet". Allm.
- *
- Avklädning**, ett simprov som erfordras för graduering till magister: man skall kläda av sig en kostym i vattnet.
- Göra avklädningsprovet**. Allm.
- Av- o påklädning**, ett simprov som fordras för graduering till magister vid vissa simsällskap (om högre betyg önskas). Avklädning fordras vid alla simsällskap. Vid vissa fordras för "2 betyg" avklädning ock påklädning; för "3 betyg" avklädning, påklädning ock avklädning. — Göra l. ta av-

- o påklädning(en). Göra l. ta av- ock påklädningsprovet. Ups. Gevle. Sundsv.
- Badbekant:** "Det är en gammal badbekant till mig, vi har summit mycket tillsammans". Allm.
- Badform:** "De e sån trevlig badform de här å först få simma en stund å så sola sej å sen ner igen å så opp å sola sej". Allm.
- Badgäst:** "I da kommer inga badgäster in, för d'e simpromotion". Allm.
- Badkamrat:** "Ja tycker, ru skulle skämmas, när ru ser alla rina badkamrater simma, men inte själv kan'et". Allm.
- Badlakan:** "D'e skönt å få svepa sitt badlakan omkring sej, när man varit i å summi en timme". Allm.
- Badlinne:** "Får ja mitt badlinne, ja ska gå å simma!". Allm.
- Badsäsong:** "Badsäsongen brukar börja tidigt i Uppsala". Allm.
- Baddtid:** "Det är särskilt baddtid för herrar ock särskilt för damer ve kallbadhuset i Uppsala". Allm.
- Badvatten:** "De här e just inte trevligt badvatten å bada i inte!". Allm.
- Blöta tr. doppa ner någon i vattnet.** "Ska vi 'ta o blöta'n?". Allm.
- Blöta s.:** "Han ska få sej en rikti blöta, ska han få se". Allm.
- Blöta-ner tr.:** "Du får inte blöta ner mej, det är inte trevligt att bli våt, innan man varit i". Allm.
- Blöta-sig, bada.** "Ska du inte alls blöta dej i dag?". "Ska du inte i o blöta dej?". Allm.
- Bock:** "Ska vi hoppa bock över varandra i vattnet, du fattar tag i mina axlar o hoppar över mej, o så gör jag på samma sätt me dej?". Allm.
- Doppa tr.:** "Doppa mig inte, ja tål inte vid att blöta huvudet". "Det är skadligt för många att doppa huvudet". "Du får inte doppa mig, så jag kommer djupt ner".
- Doppa sig, gå i vattnet.** "Ska du först klä av dej o sen inte doppa dej?". "Törs du värkligen inte doppa rej?". Allm.
- Efterspel:** "Därefter följde nu det så kallade efterspelet, som uppbäres av talangerna från föregående promotioner ock består i alla möjliga hopp, språng ock konster" (Sv. Simsällsk. s. 23).

- Evolution:** "Han utmärkte sig genom djärva språng ock evolutioner i vattnet". Allm.
- Kadrilj:** "Därefter ordnade de sig till en kadrilj, vilken troligen de fläste åsågo med större nöje än en dylik i en balsalong" (Sv. Simsällsk. s. 66).
- Kallsup:** "Nu fick du en riktig kallsup". "Håll igän mun vid stillflytningen, så slipper du kallsupar". "Nu ska ja ge'n en dopp, så han får en kallsup". Allm.
- Konster:** "Gör lite konster!". "Kan du inte göra några konster i vattnet?". "Gör nån konst!". Allm.
- Kramp:** "Får du kramp i vattnet i händerna, så simma rygg-sim, vet ja!". "Klä till (slå till) det ställe, där du har kramp, så kanske den går bort!". Allm.
- Ligga i vägen:** "Du ligger då alltid i vägen för de hoppande, kan du inte simma ur vägen!". Allm.
- Nå botten:** "När ru botten?". "Han nådde botten ve sitt huvudhopp". Allm.
- Plaska intr.:** "Han plaskar alltid så mycke, när han simmar ryggsim". Allm.
- Plaska-på, plaska vidare.** "Plaska på du bara!". Allm.
- Ryckas-bort av strömmen:** "Han rycktes bort av strömmen, när han kasta sej i en vår". Allm.
- Ryckas-med av strömmen:** "Han rycktes me av strömmen, när han försökte rädda'n". Allm.
- Servera bad:** "Serverar di inga kallbad på söndan?". Allm.
- Simbyxor:** "Du får inte gå upp på trampolinerna utan simbyxor". "Hoppa för all del inte på fötterna från sån höjd utan simbyxor, bror!". Allm.
- Simdräkt:** "Fruentimmer har inte simbyxor, utan fullständig simdräkt". "En sån där hel simdräkt tycker jag skulle besvära fruentimmerna, när de simmar". Allm.
- Simkläder:** "Magistrar o kandidater brukar ha en särskild sorts simkläder". Allm.
- Simkostym:** "Herrar har som simkostym bara ett par simbyxor, fruentimmer har hel simdräkt". Allm.
- Simkropp:** "Han har bra simkropp, lång, smärt o smidig, som han är, o så med sina långa armar". Allm.
- Sjunka intr.:** "Han sjönk, just när ja kom fram, å ja kunde inte dyka". Allm.

- Skölja-(av-)sig**, bada. "Ja ska bara hoppa i o skölja mig". Allm.
- Sola sig**: "Ska ru inte sola rej ovanpå bade?" Allm.
- Solbad**: "Ja ska ta mej ett riktigt solbad efter simningen". Allm.
- Soltorka** l. **soltorka-sig** intr.: "Ja soltorkar alltid, när jag badar, det är så skönt så". "Ligg inte o soltorka dig så där, utan hoppa i nu!" "Han soltorkar sig en timme o badar en minut". Allm.
- Sommarbad**: "De här är härliga sommarbad, skulle ja tro". Allm.
- Spruta** vatten: "Vid gemensamhetsflytning brukar di ofta ligga o spruta vatten på varandra, men de tycker ja ser otrevligt o snuskigt ut". Allm.
- Stock**, en stock omkr. 2 meter i längd ock $\frac{1}{4}$ meter i genomsärning. "Roa sig på stocken". "Ha inte stocken i vägen för di hoppande!" Allm.
- Stockdopp**, doppning, under det man sitter kvar på stocken. Stockh.
- Stå på botten**: "Kan du stå på botten här?" Allm.
- Sval** adj.: "De va svalt vatten i da". Allm.
- Träna** l. **t.-sig**: "Du får lov å ordentligt träna rej, om du ska delta i kappsimning". Allm.
- Träningsplats** (för kappsimning): "Det här skulle vara en bra träningsplats för kappsimning, det här". Allm.
- Träningsställe** (för kappsimning): "Det der träningsstället, ni har för kappsimning ve Gevle Simsällskap, är det bästa man kan tänka sig". Allm.
- Tungt**: "Hon simmar så tungt, flåsar o anstränger sej så". Allm.
- Tvekamp** i vattnet: "De kan vara farlit nog me tvekamp i vattne". Allm.
- Umgås** med vattnet: "Det forna Skandinaviens ädlingar lärde från barndomen att förtroligt umgås med vattnet" (Sv. Simsällsk. s. 40).
- Vada**: "Här är så grunt, så man kan nästan vada o slipper simma". Allm.
- Vaska sig**, bada. Stockh.
- Vattenkadrilj**, en av ett flertal simmare i vattnet utförd

- kadrilj, konstnärligt sammanfogad av en mängd olika moment i simkonsten; kan variera i oändlighet. "I Stockholm har de nu börjat med v. för pojarna också". Stockh.
- Vattenpantomim**: "Det var en riktigt vacker vattenpantomim". Allm.
- Vattenpolo**: "Det finns en lek i vattnet, som heter vattenpolo, men den övas just inte i Sverge". Allm.
- Vattentrampning**, rörelser endast med benen, i det de växelvis eller på samma gång utföra buksimrörelserna. Vattentrampning kan ske på stället, framåt eller bakåt. "Vattentrampningen är längre till magistern i Stockholm än i Uppsala". Allm.
- Vattenyta**: "Vid det där hoppet slog du dej allt mot vattenytan". Allm.
- Vila**: "Stillflytningen är bra att kunna, för då kan man vila på vattnet". Allm.
- Våg**: "Man bör lära sej simma i vågorna". Allm.
- Vända sig**: "Kan du inte vända dig under simning, utan ska du ovillkorligen stanna?" Allm.
- Vändning** under simning: "Vid räddning av en drunknande är det viktigt att hastigt kunna göra vändning i vattnet, så den drunknande inte griper tag i'n". Allm.
- Yta**: "Ve killhoppen går man inte långt under ytan". Allm.
- Öva** intr.: "Om ru ligger i o övar som hittils, så kan ru snart stillflyta". Allm.
- Övertränad**: "Han ä alldeles övertränad, han ar tränat för mycke, de kan ja ge mej blankt på". Allm.

B. Simning.

- Anksim**, simning på magen med användande endast av händerna, kroppen utsträckt i vattenytan, armarna sträckta till sidorna. Anksim göres i regeln framåt, men kan även göras bakåt. Allm.
- Bocksprånget**: "Denna ganska svåra rörelse har troligen fått sitt namn av den likhet, benens rörelser under densamma värkställande hava med bakbenens hos en hoppande bock. Då man vill utföra detta konststycke, lägger man sig fram-

stupa i vattnet ock låter benen röra sig så som under vanlig sträcksimning, under det armarne, vilkas rörelser bliva ungefärligen lika dem de hava vid hundsimning — med den skillnaden, att de ej en i sänder, men på en gång verkställa sina rörelser — i korta, hastiga ock starka tag trycka vattnet ned mot botten. Så snart kroppen kommit väl upp i vattenytan, kastar man benen helt ock hållet upp ur vattnet ock slår dem tillsammans. Detta konststycke tyckes ej vara svårt, men man skall finna motsatsen, då man vill utföra det“ (Gustavi s. 76).

Bröstsimm.

Börja simma, ha vunnit någon färdighet i simning: “Han har just börjat simma“. Allm.

Distanssimning: “Har du varit me på nån distanssimning?“ Allm.

Djupt tag: “Om du tar djupare tag med händerna, går ner mera mot botten, så ska du få se, att fötterna går opp av sej själv“. “Ta ett djupt tag med händerna, så får du opp fötterna“. Allm.

I fatt: “Simm(a) i fatt'en o doppa'n!“

Finsk simning: “Den finska simningen ser besynnerlig ut“. “Finnarna simmar nästan alltid finsk simning“. Allm.

Fjäska: “Fjäska inte, när du simmar, utan ta lugna, ordentliga simtag o böj inte kroppen så där vid vart simtag, utan låt hakan vara vid vattenytan. Tillsammans med bena, fingrarna tillsammans, så där ja, just precis!“ Allm.

Flyta (ett tag l. ett slag): “Ska vi ta o flyta ett tag tillsammans?“ “Ta o flyt ett tag!“ “Kan du flyta i vattne?“ “Det enklaste ock lättaste sättet att flyta, nämligen med kroppen framstupa ock huvudet nere i vattnet, är redan omnämnt i artikeln om de olika sätten att lära simkonsten, men det är av föga nytta att öva, mer än då man vill lära sig sträcksimningen“ (Gustavi s. 41). “Kan du flyta på vattne orörlig?“ “Han flyter som en gråsten“. “Flyta stilla(liggande)“ jfr stillaliggande flytning. Allm. — **Flyta bakåt:** “Kan du flyta bakåt o ha händerna bakom huvudet?“ Stockh. — **Flyta framåt** (med händerna bakom ock på ömse sidor om huvudet): “Är han så säker, så han kan flyta framåt med händerna bakom huvudet?“ Stockh.

Flyta-ner med fötterna: “Så fort ja lägger mej o ska stillflyta, så flyter ja ner me fötterna“. Allm.

Flyta-opp med fötterna: “Flyt opp me fötterna mera, annars gillas inte flytningsprove!“ Allm.

Flytningsnummer på ett simprogram. Allm.

Fria simtag: “Han har lärt sej fria simtagen, så han kan gå i stora bassängen“. Allm.

Föra sten, prov för graduering: “Ja ska föra sten nu“. “Hur för ni sten? — Vi simmar bröstsimm o för'n på huvudet“. “Vi simmar på rygg o för'n i hand“. Allm.

Fösa vatten: “Vid simningen föser du vattnet bakåt med händerna“. Allm.

Gemensamhetsflytning, stillflytning av flere tillsammans. “Det är skillnad att flyta ensam ock att vara med i en gemensamhetsflytning“. “Ska vi ta en gemensamhetsflytning några stycken?“ Allm.

Groda: “Samma som en groda“. Allm.

Grodsimm l. grodsimning, det slags simning på buken, då man lägger händerna över magen ock förflyttar sig framåt med tilljäl av fötterna: “Samma grodsimm l. grodsimning“. Allm.

Gördel = simgördel.

Hand-över-sida-simm: armarna utföra växelvis sina tag, i det de en i sänder lyftas över vattnet ock kastas fram, under det överlivet samtidigt vändes på sidan för att få fram axeln så långt som möjligt. “Samma hand över sida eller samma hand-över-sida-simm“. “Hand-över-sida-simmet går fort“. “Man får inte använda hand-över-sida-simm vid kappsimningar“. Allm.

Hastighetssimm l. hastighetssimning: “Det skulle vara roligt att ha nån hastighetssimning nån gång“. Allm.

Hastighetssimmare.

Hundsim l. hundsimning, simning på buken, liknande hundarnas simning eller barnens krypande på magen: man sträcker ock tillbakaför växelvis högra ock vänstra armen, i huvudsakligen vertikal riktning, med insidan av densamma nedåt ock sammantryckta, något krökta fingrar, ock drager upp ock sträcker växelvis vänstra ock högra benet. “Samma hundsim“. “Han simmar ju hundsim“. Jöns Svan-

berg brukade ofta på sin tid berätta, hurusom några ryska fångar, som kunde simma, av svenskarna begapades som undervärk, ock detta fast de bara kunde simma hundsim. Allm.

Hålla-opp v. tr.: "Han flyter så bra, så han höll opp oss allihopa vid stillflytningen". "Håll opp tårna mera, när du flyter!" "Vid flytning tillsammans håller man opp varandra". "Håll opp bena!" "Ja håller helt o hållet opp'en vid flytningen". Allm.

Hålla-opp-sig: "Håll opp dej mera, när du flyter!" "Han håller opp sej så bra, när han flyter ensam, så han blir bra vid gemensamhetsflytningen". Allm.

Högt adv.: "Han simmar så högt, både sitsen o bena är nära vattenytan". "Fruentimmer simmar i regeln högt". Allm.

Den **indianska** metoden: de nordamerikanska indianernas bruk att vid simning använda sidsim. Stockh.

Den **italienska** metoden: den metod, enligt vilken övningarna i simkonsten börja med vattentrampning. "Här i Sverge användes inte den italienska metoden". Stockh.

Kajka, simma slarvigt med oregelbundna simtag. "Kajka inte så där!" Allm.

Kajkande eller **kajkning**. Allm.

Kajka-sej: "Kan du inte kajka dej tvärs över ån?" Allm.

Kappsimma. Allm.

Kappsimning, tävlan i simning på relativt korta sträckor om vem som skall komma först. "Det var en het kappsimning, det där". Allm.

Kappsimningsbana: "Kappsimningsbanan är 500 meter lång, o di simmar'n fram o tillbaka". Allm.

Kappsimningsplats: "De va en bra kappsimningsplats, de här". Allm.

Kappsimningsställe: "Har ni någe bra kappsimningsställe här i stan?" Allm.

Kattsim l. **kattsimning**, simning på buken, i det händerna beskriva samma rörelser, som om man nystade, ock man med fötterna växelvis sakta sparkar, "tassar" mot vattnet. "Simma kattsim" l. "kattsimning". Allm.

Kava, göra mycket dåliga ock högst oregelbundna simrörelser.

"Kava inte så der!" "Med fötterna tar du ordentliga tag, men med händerna bara kavar du". Allm.

Kavande: "Vad är det där för ett kavande!" Allm.

Kava-sig: "Han kava sej i land ändå". Allm.

Kavning: "Låt bli sån där kavning!" Allm.

Klyva: "Han klyver vattnet så bra med sina simtag". Allm.

Klädsim l. **klädsimning** l. **klädersimning**: "Vid klädsimning skär man lätt sönder sig i arm- o knäveckan". "I dag ha vi klädsimning".

Klädsimningsprov: "Ska vi ta klädsimningsprovet i da?" Allm.

Konstsim l. **konstsimning**: "De der e ju rikti konstsimning". Allm.

Korkdyna, en omkr. $\frac{1}{2}$ eller 1 meter lång, $\frac{1}{5}$ meter hög ock bred dyna, full av kork, vilken den, som skall lära sig simma, lägger under nedre delen av sitt bröst för att lättare hålla sig uppe. "Man lär sig sällan simma på korkdyna". Allm.

Kräfta subst.: "Simma som en kräfte". "Du simmar ju som en kräfte, det går bakåt för dej i stället för framåt". Allm.

Lenna gördeln.

Ligga: "Han ligger högt, när han simmar". "Du ligger djupt, när du simmar, du". "Ta djupare tag med händerna, så går fötterna opp, o du slipper ligga så lågt". "Kan du ligga orörlig o flyta?" "Ligg orörlig, får ja se!" Allm.

Lågt adv.: "Han simmar lågt, när han simmar". "Hon simmer als inte lågt, fotsulorna är ju nästan vid vattenytan". Allm.

Långsim l. **långsimning**: "Ska vi ta lite långsim i dag, 3 kilometer t. ex.?" Allm.

Långsimtur: "Vi va me en fyra stycken på en långsimtur en gång". Allm.

Längdsim l. **längdsimning**, en längre simning på bröstet: "Ska vi ta en längdsimning i dag?" "Är du med på lite längdsim?" Allm.

Lätt: "Han simmar så lätt, alldeles utan ansträngning". Allm.

Medström adv.: "Sam du medström?" Allm.

Motström adv.: "Sam du motström ve sträcksimningen?" Allm.

Olja-in-sig: "Di brukar olja in sig för sträcksimningen, så att di inte ska frysa så mycke i vattnet". Allm.

Propellsim(ning) = sparksim(ning). Allm.

Raska simtag: "Han tar raska simtag". Allm.

Rekord, bästa tid vid tävlan i simning: "Det är rekord".

"Slå l. ta rekord". "Han har rekord på 1,000 meter".

"Han slog rekord på 100 meter". "Han tog skandinaviskt rekord på 500 meter". "Han har satt rekord på kappsimning på 500 meter". Allm.

Rundsim eller **rundsimning**, simning på rygg åt höger eller vänster med användande endast av händerna. Benen dragas upp, ock den ena foten lägges över den andras vrist. Tårna skola vara ovan vattenytan, knäskålarna så långt åtskilda som möjligt. "Göra l. ta rundsimning". "Rundsimning l. -en är ett lätt prov". Ups. Gävle. Sundsv.

Ryggsim eller **ryggsimning**, förflyttningsrörelser i vatten bakåt på rygg, utförda antingen endast med benen eller med både armar ock ben: "Det var en vacker ryggsimning". Allm. "Man tappar lätt balansen, när man för händerna bakom huvudet vid ryggsimning". Stockh.

Sidsim: man ligger på högra eller vänstra sidan, håller samma axel främst tag efter tag, skjuter fram undre armen i vattenytan, gör första hälften av hand-över-hand-simtaget i vattnet ock utför samtidigt med andra armen senare hälften av nyssnämnda tag samt utför med båda benen på en gång bröstsimtaget, varvid man aktar sig, att det övre benets tag icke blir i luften eller alldeles vid vattenytan. Allm.

Sidsimma l. **simma sidsim**. Allm.

Simapparat: "En pojke hos bagar Åberg i Uppsala uppfann här om året en simapparat, som han fäste vid fötterna, ock kunde på så sätt simma dubbelt så fort som annars". Ups.

Simgördel, en gördel av skinn, tyg eller annat lämpligt ämne, som spännes eller fästes om livet på den, som skall lära sig simma; gördeln är på ryggsidan försedd med en ring l. dyl., vari ett rep eller en stång kan fästas. "Simgördeln är av stor betydelse för simkonsten". Allm.

Simkunnig, -are, -ast: "Han är simkunnig". "Hon är mäst simkunnig av dem". "Den simkunnigaste av dem drunknade". Allm.

Simma: "Han sam för livet, men de jålpte inte". "Ska vi simma en bit?" "Simma roade honom mäst, när blåsten

"Kava inte så der!" "Med fötterna tar du ordentliga tag, men med händerna bara kavar du". Allm.

Kavande: "Vad är det där för ett kavande!" Allm.

Kava-sig: "Han kava sej i land ändå". Allm.

Kavning: "Låt bli sån där kavning!" Allm.

Klyva: "Han klyver vattnet så bra med sina simtag". Allm.

Klädsim l. **klädsimning** l. **klädersimning:** "Vid klädsimning skär man lätt sönder sig i arm- o knäveckan". "I dag ha vi klädsimning".

Klädsimningsprov: "Ska vi ta klädsimningsprovet i da?" Allm.

Konstsim l. **konstsimning:** "De der e ju rikti konstsimning". Allm.

Korkdyna, en omkr. $\frac{1}{2}$ eller 1 meter lång, $\frac{1}{5}$ meter hög ock bred dyna, full av kork, vilken den, som skall lära sig simma, lägger under nedre delen av sitt bröst för att lättare hålla sig uppe. "Man lär sig sällan simma på korkdyna". Allm.

Kräfta subst.: "Simma som en kräfta". "Du simmar ju som en kräfta, det går bakåt för dej i stället för framåt". Allm.

Lemna gördeln.

Ligga: "Han ligger högt, när han simmar". "Du ligger djupt, när du simmar, du". "Ta djupare tag med händerna, så går fötterna opp, o du slipper ligga så lågt". "Kan du ligga orörlig o flyta?" "Ligg orörlig, får ja se!" Allm.

Lågt adv.: "Han simmar lågt, när han simmar". "Hon simmer als inte lågt, fotsulorna är ju nästan vid vattenytan". Allm.

Långsim l. **långsimning:** "Ska vi ta lite långsim i dag, 3 kilometer t. ex.?" Allm.

Långsimtur: "Vi va me en fyra stycken på en långsimtur en gång". Allm.

Längdsim l. **längdsimning**, en längre simning på bröstet: "Ska vi ta en längdsimning i dag?" "Är du med på lite längdsim?" Allm.

Lätt: "Han simmar så lätt, alldeles

Medström adv.: "Sam du medström". Allm.

Motström adv.: "Sam du motström v

Olja-in-sig: "Di brukar olja in sig ö

di inte ska frysa så mycke i vattnet". Allm.

Propellsim(ning) = sparksim(ning). Allm.

Raska simtag: "Han tar raska simtag". Allm.

Rekord, bästa tid vid tävlan i simning: "Det är rekord".

"Slå l. ta rekord". "Han har rekord på 1,000 meter".

"Han slog rekord på 100 meter". "Han tog skandinaviskt

rekord på 500 meter". "Han har satt rekord på kapp-

simning på 500 meter". Allm.

Rundsim eller **rundsimning,** simning på rygg åt höger eller vänster med användande endast av händerna. Benen dragas upp, ock den ena foten lägges över den andras vrist. Tårna skola vara ovan vattenytan, knäskålarna så långt åtskilda som möjligt. "Göra l. ta rundsimning". "Rundsimning l. -en är ett lätt prov". Ups. Gävle. Sundsv.

Ryggsim eller **ryggsimning,** förflyttningsrörelser i vatten bakåt på rygg, utförda antingen endast med benen eller med både armar ock ben: "Det var en vacker ryggsimning". Allm.

"Man tappar lätt balansen, när man för händerna bakom huvudet vid ryggsimning". Stockh.

Sidsim: man ligger på högra eller vänstra sidan, håller samma axel främst tag efter tag, skjuter fram undre armen i vattenytan, gör första hälften av hand-över-hand-simtaget i vattnet ock utför samtidigt med andra armen senare hälften av nyssnämnda tag samt utför med båda benen på en gång bröstsimtaget, varvid man aktar sig, att det övre benets tag icke blir i luften eller alldeles vid vattenytan. Allm.

Sidsimma l. **simma sidsim.** Allm.

Simapparat: "En pojke hos bagar Åberg i Uppsala uppfann här om året en simapparat, som han fäste vid fötterna, ock kunde på så sätt simma dubbelt så fort som annars". Ups.

Simgördel, en gördel av skinn, tyg eller annat lämpligt ämne, som spännes eller fästes om livet på den, som skall lära sig simma; gördeln är på ryggsidan försedd med en ring l. dyl., vari ett rep eller en stång kan fästas. "Simgördeln är av stor betydelse för simkonsten". Allm.

Simkunnig, -are, -ast: "Han är simkunnig". "Hon är mäst simkunnig av dem". "Den simkunnigaste av dem drunknade". Allm.

Simma: "Han sam för livet, men de jålpte inte". "Ska vi simma en bit?" "Simma roade honom mäst, när blåsten

drev fram över fradgande böljor" (Rydberg, Singoalla, s. 8). "Ska du vara med o simma en sträcka, så der en kilometer?" "Hon simmade uppåt ån ett stycke". Allm. "Han simmer som en svan, min själ!" "Han sam då förr i tiden som en höna". Ups. "Han simmar som en gråsten o dyker som en kork". "Du simmer som en gråsten". "Ve dykning på längd simmar di mot ström(men) i Stockholm". "Simma i land nu, ja tror inte, ru orkar simma länge". Allm. "Skrämd tillbaka till livet blev en tysk skraddare i Chicago, som häromdagen försökte dränka sig. En poliskonstapel, som befann sig i närheten, sprang ned till stranden, riktade sin revolver mot skraddaren ock ropade, att han sköt, om ej självmordskandidaten ögonblickligen simmade mot land. I stället för att sticka huvudet under vattnet ock säga världen farväl, lät skraddaren skrämma sig att simma i land, där konstapeln tog hand om honom" (Aftonbladet 1897: 40, 3). "Du simmar då alltid i vägen, kan du inte göra dej, när vi ska hoppa?" "Man bör först lära sej simma me en arm också, förståss". "Har ru inte försökt simma me kläderna på?" "Försök simma mot land nu härifrån!" "Vi simmar me ström(men) hela tiden". "Ja kasta i'n, o han simma te land me resamma". "Simma sidsim." Allm.

Simma-med intr. & tr.: "Vill du simma med?" "Sim med!" "Sim med en bit åtminstone!" "Sim med Pettersson!" (= följ P.). Allm.

Simmande dk.: "Om man stjälar från badande eller simmande eller från sovande ute å marken, eller från den i svår sjukdom ligger, eller från död människa" (1864 års strafflag 20: 5).

Simma-på intr., **simma fortare:** "Sim på, du!" "Simma på, så du hinner i kapp'en!" Allm.

Simmare: "Han är stark simmare". "Han är ovan simmare". "I sjö är han alldeles ovan simmare, van som han är vid Fyris". "Han är en styv simmare". "Du blir aldrig säker simmare, om du alltid håller dig på grundvatten". "Han är inte tillräckligt van simmare för att stå ut på sån sträcka. Det fordras te vara van simmare för o göra en sån tur". Allm.

Simma-ut: "Ska vi simma ut från badhuset en bit?" "Ska du o jag simma ut på djupt vatten?" "Du får inte simma ut, der de är djupt". Allm.

Simma-över tr.: "Simma över mej, der jag ligger om du kan!" "Simma över ån, om du orkar". Allm.

Simning: "Simningen är en idrott som alla bör känna till". "Simningen låg nere här i Sverge under 1700-talet". Allm.

Simrekord. Allm.

Simrörelse: "Du ska ta långsammare simrörelser". "Han kan inte simrörelserna än". "Ta o gör simrörelserna på land, får vi se!" Allm.

Simsätt: "Det finns många olika simsätt". "Vid kappsimmningar här i Sverge får inte vilket simsätt som helst användas, utan bara vanlig bröstsim". "Har ni många olika simsätt här? — Nä vi simmar alltid nästan sån der vanlig simning". Allm.

Simtag: "Du tar för hastiga simtag". "Långsamma, lugna, ordentliga simtag!" "Slarva inte med simtagen!" "Höj inte kroppen vid vart simtag, utan låt hakan vara vid vattenytan!" "Du tar simtaget djupare med ena foten än med den andra". "Ta inte simtagen i luften med händerna!" Allm.

Simtur: "Ska vi ta en simtur ut till udden?" "Ska du ta rej nån längre simtur?" Allm.

Sjunka med fötterna: "Hon sjunker allti me fötterna, när hon ska flyta". Allm.

Skönhetssimning l. skönsimning, bröstsim, varunder avseende särskilt fästes vid lugna, regelbundna, i varje den minsta detalj utmäjlat korrekta simtag: "De är en riktig skönsimning". Allm.

Skönsimma: "Han skönsimmar".

Släppa gördeln, pret. släppte l. slapp: "Han släppte gördeln i går". "Slapp han inte gördeln förr än i går?" Allm.

Snabbsimmare: "Han är en riktig snabbsimmare". Allm.

Sparksim l. sparksimning, flytning på rygg, framåt eller bakåt, under ideligt sparkande med fötterna: "Ta lite sparksim, de ser så lustigt ut". Allm. Jfr propellsim(ning).

Stenföring ock stenföringsprovet, se "Föra (sten)".

Ställaliggande flytning eller stillflytning, flytning på samma

ställe, med armarna ock benen i stillhet ock hälst i vattenytan, bröstet jämte armar ock ben mycket väl sträckta ock lugn andning genom näsan. Stockh.

Stillflyta: "De stillflyter bra". Allm.

Stillflytning.

Storsimmare: "Han var en riktig storsimmare, må du tro, han sam över Engelska kanalen". Allm.

Sträcksim = bröstsim, i lugn, ordentlig takt ock på längre sträcka. "I dag har vi sträcksim". Allm. "Som dessa tränne flickor först i fjol somras lärde sig simma, är det så mycket mer att förundra sig över, att de i ett sträcksim kunde tillryggalägga nämnde färd" (Sv. Simsällsk. s. 54).

Sträcksimmare, simmare van att simma på längre sträckor. "Sträcksimmaren Longström har du väl hört talas om, det var han som sam en mil". Allm.

Sträcksimning: "Vid kappsimningar här i Sverge brukas bara vanlig svensk sträcksimning, d. v. s. bara bröstsim, inte sidsim eller hand-över-sida-sim eller någon annan slags simning". Allm.

Ställning: "Han har en bra ställning på sej under simningen". "Hon har bra ställning på kroppen under simningen". Allm.

Trampa vatten: "Han trampar bra". "I Uppsala håller vi händerna vid hakan, när vi trampar vatten". Allm.

C. Hoppning.

Ank hopp: efter att hava sammanrullat kroppen ock med händerna omfattat knäna, faller man framåt ock kommer ner si ock så. "Göra l. ta ank hopp." Ups.

Ansprång, ett kort språng, särskilt vid konsthopp. "Ta kort a.". "Ta långsamt, hastigt a.". Ups. Stockh.

Armresning: händernas innersidor, med sträckta eller i början krökta armar, stödda mot yttersta ändan av trampolinens yta, kroppen kastas upp (med fötterna uppåt), framkastning till huvudhopp med tilljälps av armarna. Allm. — **A. med fothopp:** kroppen reses på armarna som vid armresning, fram- ock uppåtkastning av kroppen ock hopp på fötterna:

“Armresning med fothopp ser stiltigt, men farligt ut.“

“Armresning med fothopp passar bäst för svikten“. — Stockh.

A. med volt, resning av kroppen på armarna som vid armresning jämte rak “hel“ volt. Man kommer således ned på huvudet. Stockh. — **A. med överslag**, resning av kroppen på armarna som vid armresning jämte överslag. Man kommer således ned på fötterna. Allm.

Baklänges huvudhopp, kullerbytta, volt, se dessa ord.

Balansen: “Vid mollbärgare ock baklänges volt går det då lätt att förlora balansen“. “Tappa inte balansen från sån höjd, för då vill ja inte ge mycke för dej“. Allm.

Barrierhopp, hopp på huvudet: simmaren ställer sig ungefär en aln ifrån barrieren, över vilken han skall hoppa, ock fattar i denna med händerna; sedan han lindrigt böjt benen ock därpå kraftigt sträckt ut sig, kastar han med tilljälp av armarna, som därpå skyndsamt lösryckas, fram kroppen över barrieren ned i vattnet “på huvudet“. “Göra b.“ Stockh.

Bellmanshopp (kallas “svärdhopp“ i Finland), huvudhopp med sidan framåt. Detta hopp utföres dels såsom fallhopp, dels med sats, dels ock med ansprång framåt. “Göra ett b.“ Ups. Sundsv.

Beräkna ett hopp l. beräkna hoppet: “Man kan inte ge sig i väg hur som helst så här från tornet, när man skall göra en isandrare, utan man måste beräkna hoppet“. Allm.

Bockhopp = bocksprång. Sthm. Ups. — **Bockhopp med överslag** eller **övergång** eller **bocksprång med överslag** eller **övergång**, huvudhopp med överslag över en person, i vars axlar man efter ett kortare eller längre språng fattar med händerna. “Gör han värkligen bockhoppet med överslag?“ Stockh.

Bocksprång = bockhopp.

Botten, se komma (i b.), nå, slå (i b.), stöta (i b.).

Bryta v. intr., se brytning.

Brytning: “fallhopp“ eller hopp på huvudet utan språng eller sats. “Göra brytning“. — **Brytning framlänges** eller **baklänges**, brytning åt sidan, Bellmanshopp utfört som fallhopp. Allm.

Bulta klubba intr. = “spänna kyrka“. Stockh.

Bums i: “Han for bums i på huve“. Allm.

Bylunda -de intr.: “Stå o bylunda“ (efter en i Gävle promoverad simmagister Bylund), dröja länge på trampolinen, innan man hoppar. “Stå inte o bylunda!“ Gävle.

Böjhopp, huvudhopp: kroppen i luften bildar en båge uppåt med huvud ock fötter lika högt eller olika; först nära vattenytan sträcker kroppen ut. “Göra l. ta böjhopp“. Ups.

Daska-i v., se daskhopp.

Daskhopp: ett hopp, som misslyckas ock vid vilket man slår sig. “De var ett riktigt d., smakte de gott?“ Allm.

Delad stamp, se stamp.

Djupt: Komma d., se komma.

Dra(ga) jul, se jul.

Dubbel mollbärgare, se mollbärgare. **Dubbla mollbärgska hoppet**, se mollbärgska hoppet.

Dubbelisandrare, sats eller språng framåt, huvudböjning bakåt med sträckt kropp ock över huvudet sträckta armar, hel rak volt bakåt ner på fötterna. “De höll på att bli en dubbelisandrare“. Ups.

Dubbelt volt framåt l. framlänges dubbelt volt, två volter framåt vare sig med sats eller språng. “Dubbelt volt framåt med sats“. “Dubbelt volt framåt med språng“. “Framlänges dubbelt volt med sats“. “Framlänges dubbelt volt med språng“. “Göra l. ta d. framåt med sats l. med språng“. “Han gjorde framlänges d. med språng.“ Sundsv.

Dunka-i: “Vid de där hoppet dunka du allt i, så du slog dej“. Allm.

Dyka-i: “Han dök i från tornet o slo sej så“. Allm.

Eckmanska hoppet (efter simläraren O. W. Eckman i Uppsala). huvudhopp: kroppen i luften bildar en båge uppåt med huvud ock fötter lika högt; först nära vattenytan sträcker kroppen ut. Ups.

Enkelt huvudhopp, se huvudhopp.

Falla fort, långsamt: “Du ska inte falla fort, när du gör brytning bakåt.“ Allm. Jfr fallvolt.

Fallsitthopp, se sitthopp.

Fallvolt: “Vid fallvolt ska du först falla i jämhöjd med trampolinen, ock först då ger du ej fart“. Allm.

Familjehopp.

Familjevolt eller **ullstedtare** (efter tapetseraremästaren Carl Alfred Ullstedt, promovrad vid Stockholms simsällskap år 1871), satsvolt bakåt av tre sammanflätade deltagare: en som "för" står på trampolinens yttersta ända med ansiktet från vattnet och omsluter den andra av deltagarna på så sätt, att han har dennes huvud mellan sina ben, med sina armar och händer omsluter dennes rygg samt har dennes ben ett på vardera sidan om huvudet (liksom vid upp- och nedvända världen); den tredje klänger sig med huvudet uppåt och framsidan av sin kropp mot ryggsidan av den som "för", fast vid denne, därvid understödd av den andra deltagaren. Stockh.

Fara på fötterna: "Du tänker väl inte fara på fötterna från magistern utan simbyxor?" — F. på huvudet: "Han for på huve från torne". Allm.

Fara-efter tr. o. intr.: "Nå, ska du inte fara efter'n?" "Ska du inte fara efter från magistern?" Allm.

Fara-i intr.: "Han for i me en vådli kläm, när ran oppa, må ru tro". Allm.

Fart: "Du ska ta stark fart vid de där hoppet". "Starkare fart!" "Han skjuter stark fart, när han simmar". "Ta långsam fart i språnget, när du gör isandrare från större höjd!" "Man kunde se på deras fart, om de var gymnaster eller inte". "Ge sig fart". Allm.

Flyga-efter tr. o. intr.: "Flyg efter'n!" "Flyg efter där oppe!" Allm.

Flygande volt, se volt.

Flyga-på: "Flyg inte på varanra, när ni roppar!" Allm.

Fort, se falla.

Fothopp, vanligt, enkelt hopp på fötterna. "Att en pojke inte skäms att hoppa på fötterna!" Allm.

Framlänges dubbelvolt, **volt**, se dessa ord.

Framlängeshoppet: tyska f., sats- eller språnghopp framåt på fötterna, böjning framåt i luften och huvudhopp. Ups.

Få höjd, **spets på hopp**, se höjd, spets.

Föra förde intr. & tr.: vid hopp utförda av två eller flere på ett eller annat sätt sammanfogade eller sammanflätade, eller vid långkullerbyttor bakåt eller kullerbyttor framåt utförda av två eller flere med varandra i rad sammanfogade per-

soner "för" den mäst aktive eller den ensamt aktive av deltagarna, den som vid hoppet "faller" eller tager satsen ock vid kullerbyttorna är den förste i raden. "Han för utmärkt bra". "När han för, kan man vara säker". "Först förde han mig, sedan förde jag". "Du för då — men släpp då inte i luften!" "Var alldeles lugn ock låt mig, som för, sköta't!" Allm.

Förlora balansen, se balansen.

Ge sig fart: "Du ska ge dej stark fart". "Kom, hör'ru, o hugg tag i mina axlar o ge mej fart, så få se, om ja inte kommer ner i botten i ett tag (från ytan)". Allm. — **Ge sig i väg**: "Ge dej i väg nu ock hoppa ock väx inte fast på magistern!" "Titta inte ner i vattnet, när du kommer opp på tornet, utan ge dej i väg med desamma!" Allm.

Grodhopp, huvudhopp, som artar sig att bliva maghopp eller rygghopp: dålig hållning på kroppen, bröstet icke alls spänt, bena uppdragna ock åtskilda. "Göra g." Ups. — Huvudhopp från stående ställning med händerna sträckta nedåt, intill sidorna. "Ta l. göra ett grodhopp" (= stående longströmare). Gävle.

Gå-över: att vid hopp, särskilt huvudhopp, gå över rät vinkel (mot vattenytan). "Du gick över". "Jag kände åtminstone inte, att jag gick över". "Se efter, om jag går över vid de här huvudhoppet också!" Allm.

Göra ankhop, brytning, böjhopp, grodhopp, dubbelvolt, halvannan, handvolt, hopp, huvudhopp, höjd hopp, isandrare, juckhopp, killhopp, Klara-Happé-hoppet, knyckhopp, kullerbytta, käjsarhopp, longströmare, långkullerbyttor, längdhopp, mollbärgare, räckmollbärgare, sats hopp, sittgök, sitthopp, sitt-isandrare, sittvolt, skomakarhopp, språnghopp, svikhopp, upp- och nedvända världen, uppsalavolt, volt, vändhopp, ägghopp, se dessa ord.

Ha höjd på hopp, se höjd.

Halvannan, se volt.

Handvolt, volt bakåt: man står på trampolinens yttersta ända, hoppar upp med ena foten i händerna på en annan, vilken vänd mot vattenytan, håller sina armar tryckta intill magen ock sträcker fram sina händer ock nu ger den, som hoppar

upp, en duktig fart uppåt ock utåt, så att denne gör en baklänges volt ner i vattnet. "Göra l. ta (en) handvolt". Stockh. Ups.

Hopp: "Vid det där hoppet ska du spänna bröstet, titta upp i himlen, sträcka bena ock tårna". "Det där hoppet är riskabelt, om man inte vänder i tid". "Det fordras att vara gymnast för att kunna utföra det där hoppet riktigt". "Gör om det där hoppet, jag kunde inte följa med". Allm. "Därefter utfördes av omkring 30 goss-elever även flere djärva hopp ock svåra sim-övningar" (Sv. simsällsk. s. 37). — **Göra l. ta h.:** "Ta något snyggt hopp". "Ja gör inte något hopp i dag, jag köksar". "Å, ta ett hopp, gör en flygande!" "Han gjorde ett sånt stiligt hopp, må du tro". Allm. — **Klara ett h.:** "Kan du klara re rer hoppe från torne också?" Allm. — **Ta sig ett h.:** "Ska vi ta oss några hopp?" Allm. — **H. i vattnet:** "Du är just inte pigg på hopp i vatt'n". Allm. — **Konstlöst h.:** "Efter vederbörligen fulländad magisterpromotion framkommo de blivande kandidaterna på trampolinen, vilka, små såsom de samt ock synnerligen voro, med sina mer konstlösa hopp i vattnet beredde åskådarna mycket nöje" (Sv. simsällsk. s. 22). — **Nationellt h.:** "Di raka huvudhoppet är just nationella hopp för Sverige; utomlands ser man bara konsthopp". Allm. — **Rakt hopp,** huvudhopp framåt, vare sig fallhopp eller hopp med sats eller språng. "Han är styv på raka hopp, men konsthopp kan han inte". Stockh. — **Tyska hoppet med volt,** satshopp bakåt (med ryggen vänd mot vattnet), böjning framåt ock volt med sammankrupen kropp (ned på fötterna). Detta hopp utföres sällan, mycket farligt. Stockh. Jfr beräkna, eckmanska, isanderska, longströmska, mollbärgska, stieglerska, tegmanska.

Hoppa intr.: "Du hoppar efter mig ock han sedan". "Erland hade besökt alla sin barndoms lekställen, icke förglömmas branten, från vilken han plägat hoppa i sjön" (Rydberg, Singoalla, s. 51). "Ja ska opp ock hoppa från torne". "Han har knappt kommi opp ur vattne, förrn han ska opp ock hoppa igän". — "Flickor kan ju möjligen få hoppa med fötterna före". "Du ska hoppa med stark fart vid det där hoppet". "Sta ock hoppa nu ock kläm till ock hoppa

med en hisklig fart!" "Hon hoppar alltid så långt, som hon ville hoppa över Fyris". "Hon hoppade långt ut vid hopp på fötterna". "Hon hoppar alltid så högt, så; det finns då ingen som får sån höjd, åtminstone på svikthopp". — "Hoppa något snyggt från svikten!" "Nej det går inte bra att hoppa från den här svikten, den är för hård, den stöter så tråkigt". "Är du styv på hoppa från höjd?" "Ska vi ta ock hoppa ett slag från svikten?" "Hoppa ett tag från magistern!" "Han hoppade ett slag för oss". — **H. på längd:** "Ska vi hoppa på längden?" — **H. på huvudet,** göra l. ta ett huvudhopp. — **H. på raken,** hoppa på fötterna. "Nej hör ru, hoppa inte på raken, utan hoppa med huvudet före". Ups. — "Det hoppas mycket i Stockholm, mycket mer än simmas". Allm.

Hoppa-efter tr. o. intr.: "Du ska hoppa efter". "Hoppa efter'n å ta opp'en!" "Hoppa efter'n ock rädda'n!" Allm.

Hoppafton, afton då hoppare särskilt komma tillsammans i ett badhus för att hoppa. "Det är hoppafton i kväll". Stockh.

Hoppa-i: "Hoppa i nu då, ock stå inte ock soltorka längre!" "Hoppa i med språng!" "Törs du hoppa i här?" Allm.

Hoppande subst.: "Akta rej för sånt där hoppande, du kan ju slå nacken av rej". Allm.

Hoppa-ner intr.: "Hoppa ner nu snart från trampolinen ock väx inte fast där!" "Hoppa ner nu, annars kastar jag i dej, köksa får du min själ inte göra!" "Hoppa nu äntligen ner i vattnet!" "Hoppa ner nu i vattnet!" "Vi hoppar ner i vattnet, när ja säger tu". Allm.

Hoppa-opp intr.: "Hoppa opp lite mera, när du gör framlänges volt, så ser de snyggare ut.". Allm.

Hoppa-på, skynda att hoppa. "Hoppa på från tornet!" Allm.

Hoppare: "Han är bästa hopparn i stan. — På konsthopp, ja! På raka hopp håller ja styvare på den andra".

Hoppa-ut intr.: "Du ska hoppa ut mera vid isandrarn, annars kan du slå tillbaka i trampolinen!" Allm.

Hoppkonst: "Han är just inte styv i hoppkonsten". "Hoppkonsten är hans svaga sida". Allm.

Hoppning: "Det är hoppning i kväll. Kom då, så får du se styva hopp". "Hoppningen är roligast". Allm. — **Hoppning**

i ström, hoppning av ett flertal alldeles omedelbart efter varandra. "Nu ska vi ha h. i s.". Ups.

Hoppstund: "Ska vi inte ta en liten hoppstund nu?" Allm.

Hoppställe: "De var just inge över sej hoppställe, de här". Allm.

Hoppsätt: "Ja tycker, de där hoppsättet att ta jämn stamp vid raka hopp gör sig bättre än att ta ojämn". Allm.

Hopptärminologi, ord ock talesätt rörande de i simkonsten ingående hoppen. Allm.

Hoppövning, systematisk övning i hoppning av äldre hoppare eller av nybörjare. "Stockholms kappsimmingsklubb har hoppövningar två gånger i veckan". Allm.

Huvudhopp, hopp på huvudet med armar ock händer sträckta uppåt på båda sidorna om huvudet vid nåendet av vattenytan. "Det var ett grant huvudhopp". Allm. — **Göra l. ta (ett) h.:** "Ta ett huvudhopp, de är bättre än att hoppa på raken". "Ska du, som kan hoppa, köksa! Gör ett snyggt huvudhopp i stället!" "I Uppsala står di aldrig ock gör huvudhopp från tornet, utan di tar språng". — **Baklänges h.** från det man hänger ock gungar i sviktens yttersta ända, med ryggen utåt vattnet, eller i räcket: "Gunga nu ock släpp dej ock gör baklänges huvudhopp!" Stockh. Sundsv. Med (an)språng framåt ock vändning på trampolinen: "Ta baklänges huvudhopp med språng framåt". Allm. — **Baklänges h. med (an)språng bakåt l. h. bakåt med (an)språng bakåt l. h. bakåt ock (an)språng bakåt:** "Ta huvudhopp bakåt ock språng bakåt, det går bra från sån här liten höjd". Ups. — **Baklänges h. l. h. bakåt,** sats- eller språnghopp bakåt på huvudet. "Göra l. ta b. b.". "Göra h. b.". Ups. — **Vanligt enkelt h.,** hopp från stående ställning eller med språng "på huvudet" (dock ej svanhopp, knyckhopp ock det eckmanska hoppet), med armar ock händer sträckta uppåt på båda sidorna om huvudet vid nåendet av vattenytan. Allm.

Hyva-efter tr. "Ja ska hyva rej efter, ska ru få se!"

Hyva-sig-i: "Ska du inte hyva dej i snart?" (ej: "ska du inte hyva i dej snart?") Allm.

Hållning: "Han har bra hållning på sina hopp". "I luften spänner han bröstet, sträcker armarna ock bena, men just

vid vattenytan tappar han hållningen". "Han har alldeles tappat hållningen på sina hopp". Allm.

Händerna för huvudet: "Du ska ta händerna för huvudet, så slår du dej inte ve huvudhopp". "Sätt händerna för huvudet, vett ja!" Allm.

Höjd — ha l. få h. på hopp: "Han har ingen höjd på sina svikthopp, men han släpper sej ju nästan också". "Han lyckas aldrig få nån höjd, varken på trampolinsprången eller svikthoppen". "Du ska stampa till ordentligt på svikten ock så passa, så ska du få se, du får nog höjd, får du se, på dina svikthopp". "Stampen på svikthopp gör di fult, men höjd får di på sina hopp, de vill jag lova." "Hoppa på höjden". Allm.

Höjdhopp, hopp (särskilt huvudhopp) vid vilka man kommer mycket högre än den trampolin eller svikt, från vilken man hoppar. "Det var ett bra höjdhopp". "Det var ett högt höjdhopp". "Göra l. ta (ett) höjdhopp". Allm.

Isanders = isanderska hoppet: "Kan du göra Isanders?" Stockh.

Isanderska hoppet eller **Isandrare** (efter L. F. Isander, promoverad som primus bland magistrarna vid Uppsala simsällskap år 1846), utkastning framåt från hoppställningen, huvudböjning bakåt med sträckt kropp ock över huvudet sträckta armar, halv volt bakåt (huvudhopp); dels "stående isandrare", dels "isandrare med språng". "Göra i.". "Ta en i., ta i." "Det var en styv i." "Den där isandrarn gick så bra, att det gjorde ont i ögonen". Ups.

Israelitisk myrbärgare (efter Israel Myrberg, prom. simmagister i Uppsala; skämts.): man vill göra fallvolt bakåt, men misslyckas ock gör i stället rygghopp. Ups.

John [Jänn], den som, när man "leker John", gör det hopp, som de andra skola göra efter. "Han är John". "Var John, så är du snäll!" — **Leka J.:** den som är "John", utför ett hopp, ock sedan är var ock en, som är med ock leker John, skyldig att så gott han kan söka eftergöra hoppet. "Ska vi leka John?" "Man lär sig hoppa genom att leka John". Stockh.

Jul, långkullerbytta bakåt i rad av flere. "Ska vi dra jul?" Stockh.

Jucka till intr., knycka till i luften med sitsen. "Du ska inte jucka till så där vid huvudhopp". Ups. Gävle. Sundsv.

Juckhopp, huvudhopp uppåt eller framåt: man knycker till i luften bakåt med sitsen. "Du juckar inte till något vid juckhoppet". "Ta l. göra j.". Ups. Gävle. Sundsv.

Jämn sats, se sats.

Kandidaten klar = "Klart från kandidaten" = "Klart att hoppa från kandidaten". Allm.

Kasta kroppen i höjden: "Du ska kasta kroppen i höjden, så mycke du kan, när du ska göra rak volt". Allm.

Kasta-(sig)-i: "Kasta dig i nu" (ej "kasta i dig nu")! "Kasta'n i l. kasta i'n". "Jag kastades i av honom". "De kastade i mig, så jag gjorde en mollbärgare i luften". "Törs du inte kasta dej i från tornet?" Allm.

Kasta-sig: "Från den högsta häll, som lutade över sjön, plägade Erland kasta sig i vattnet" (Rydberg, Singoalla s. 8).

— **K. sig framåt l. k. kroppen framåt l. k. fram kroppen**: "Du ska kasta fram kroppen [etc.], så mycket du kan, ve killhopp". — **K. sig uppåt l. k. upp sig l. k. sig upp l. k. kroppen uppåt l. k. upp kroppen** [etc.]: "Du ska kasta dej uppåt, när du gör knyckhopp". Allm.

Kilhopp, ett långsträckt huvudhopp med kroppen relativt horisontal under en längre del av språnget. "Göra k." Allm.

Klar: "kandidaten l. magistern klar", "tornet klart", se d. o.

Klara-Happé-hoppet (efter fröken Klara Happé, anställd vid cirkus Schumann), sittgök. "Göra l. ta K." Stockh.

Kliva på: "När flickorna gör fothopp, kliver di bara på me ögonen igen". Allm.

Klubba: bulta k., se bulta.

Knycka eller knycka till intr., vid hopp, särskilt volter, med tilljälp av armarna (ock överlivet) hastigt kasta överlivet framåt eller bakåt: "Jag vet, vad du gör för fel: du knycker för tidigt". "Du knycker alldeles för sent ock för långsamt". Allm.

Knyckhopp, hopp uppåt med vändning över trampolinens höjd ock sedan lodrätt ner på huvudet: "Göra k., ta k." Ups.

Knyckning, se knycka. "Omedelbart efter k:en ska du vid det här hoppet räta ut kroppen".

Knän, se raka k.

Komma intr.: "Ve den där brytningen kom ru allt i botten".

"Vid killhoppn kommer man inte djupt". "Du kom djupt

vid tyskan, tror jag?" "Han kom pladask ner på magen".

"Han kom pladask, så här". "Han kommer alltid på ma-

gen vid sina huvudhopp". "Hon kom på ryggen, när hon

försökte brytning baklänges". "Vid Bellmanshoppet kom-

mer han, i stället för att komma ner på huvudet, kommer

han ner på sidan." "Han vrider sig vid sina huvudhopp,

ock så tappar han balansen ock kommer på sidan". "Han

kom på ändan, när han skulle försöka en isandrare". Allm.

Komma-efter intr.: "Kom efter från tornet!" Allm.

Komma-opp: "Vid ett killhopp, förstås, kommer man inte djupt,

så där kommer man nog fort opp". "Han kommer opp så

fort, när han hoppat i". "Ve killhoppn kommer man fort

opp till ytan". Allm.

Konsthopp, alla hopp utom "huvudhopp" ock "fothopp". Stockh.

Kristina-Nilssons-hopp (benämningen för att hedra sångerskan

Kristina Nilsson-Miranda), framåt markerat huvudhopp,

vändning i luften ock huvudhopp bakåt. Stockh.

Kullerbytta framlänges l. framlänges k. l. k. framåt, kuller-

bytta framåt med tilljälp av händerna (överarmen tryckt

intill sidan): kroppen hopdragen (litet eller mycket), ock

den ena foten lagd över den andras vrist, knäskålarna så

långt åtskilda som möjligt. "Göra l. slå k. framlänges

o. s. v." Allm. — **Framlänges kullerbyttor i rad av två**

l. flere: två, tre, fyra, fäm, högst säx personer, samman-

fogade i rad, göra en eller flera kullerbyttor framåt. Ut-

förandet vilar nästan helt ock hållet på den som för. "Är

det svårt att föra vid framlänges kullerbyttor?" "Ska vi

göra f. k. i rad?" "Vi gjorde f. k. i rad". Ups. — **K. bakåt**

l. baklänges k. — **Baklänges k. i rad av två l. flere**:

två, tre, fyra, högst fäm personer, sammanfogade i rad,

göra en eller flere långkullerbyttor bakåt. "Det är svårt

för den som för vid baklänges kullerbyttor". "Det går

fasligt lätt att komma snett, när man för vid baklänges

kullerbyttor". "Du vänder för fort, när du för". "Du

går inte tillräckligt djupt, när du för". "De gjorde b. k. i

rad". "De gjorde baklänges kullerbyttor tillsammans". Ups.

Gävle. — Man lägger sig raklång på ryggen på svikten eller trampolinen med huvudet springande ut över vattnet ock gör baklänges kullerbytta (ner på fötterna). "Gör en baklänges kullerbytta från svikten". "Det går inte att göra kullerbytta bakåt från en trampolin, som är högre än omkring fem meter". Allm.

Kyrka: spänna k.

Käjsarhopp, huvudhopp med armarna korsade över bröstet; göres med sats eller språng. "Det var ett vackert k. han gjorde". Stockh. Ups. — **K. bakåt med sats l. k. bakåt utan språng**, huvudhopp bakåt från stående ställning ock armarna korsade över bröstet. "Göra l. ta k. bakåt med sats". Ups. — **Käjsarhopp bakåt med språng**, huvudhopp bakåt med (an)språng ock armarna korsade över bröstet. "Göra l. ta k. bakåt med språng". Ups. — **Tyska käjsarhoppet**, tyska hoppet med armarna korsade över bröstet. Ups.

Käpphoppet: en person står på trampolinens ända med ansiktet mot vattnet ock håller mellan sina uppsträckta armar en käpp; en annan person har sin rygg intill den förstes ock håller ävenledes i käppen (sträckta armar). Den förste böjer sig framåt (armarna hela tiden väl sträckta), ock den andra går över (på den förstes rygg), alltjämt med sträckta armar, ock kommer ner på fötterna med ryggen vänd mot vattnet. Den förste kör i på huvudet (kommer sist ner i vattnet) — utföres ej i Sverige. Ups.

Köra på huvudet: "Kör ru på huve från torne? Allm.

Köra-efter tr. o. intr. "Han körde efter ock kom på'n, på re vise va re". "Kör efter påsen".

Köra-i tr. o. intr.: "Han kör i på huve från tornet". "Kör i nu!" "Först körde han i mig, sen körde jag i honom". "Ta ock kör i mig!" "Du får inte köra i mig". "Kör du i mej, så nog ska vi följas åt". "Han kör i från magistern me en vådli kläm, å allri ett dugg stänke re av'en". Allm.

Köra-ner: "Vid knyckhoppet ska du köra lodrätt ner, sen du vänt". "Du ska köra lodrätt ner från vattenytan vid djupdykning". Allm.

Leka John, se John.

Ligga orörlig i luften: "Vid ett svanhopp ska man ligga alldeles orörlig i luften". Allm.

Ligga-i ock öva sig med hopp l. **ligga-i** ock hoppa = ihärdigt öva sig: "Du får allt ligga i ock hoppa, om du ska få vara med på hoppuppvisningen". "Ligg i ock öva dig med hopp". Allm.

Longström (efter en känd sträcksimmare vid namn Longström), huvudhopp med händerna sträckta nedåt, intill sidorna. "Göra en l." "Det var en vacker l., inte en droppe vatten stänkte upp". Stockh. Ups.

Longströmska hoppet = longström. "Gör Longströmska hoppet!" Stockh.

Lundbärjare (efter E. Lundberg, förste lärare vid Stockholms simsällskap, känd som den främste på raka hopp): "De var en riktig l."

Långkullerbytta bakåt, kullerbytta bakåt med användande endast av armar ock händer, eventuellt endast händer: benen väl tillsammans, kroppen väl sträckt, men huvudet bakåtböjt. "Göra långkullerbyttor bakåt". "Det var en vacker långkullerbytta". "Göra flera l:or efter hvarandra". "Det var flere som gjorde l:or i rad". "Håll kroppen rak ock skilj inte knäna, sträck tårna vid l:orna!" Allm.

Långsamt: falla l. se falla.

Längd(a): hoppa på l., se hoppa.

Längdhopp(ning), långt hopp på huvudet (eller fötterna). "Ta l. göra ett längdhopp". "Ska vi ta litet längdhoppning". Allm.

Magen: komma på m., se komma.

Maghopp, ett hopp som misslyckas ock vid vilket man kommer på magen. "Så ska ett maghopp se ut!" "Han kom pladask på magen, så nog var det ett maghopp alltid". Allm.

Magisterbrygga: "Magisterbryggan är omkring 4 meter hög i Uppsala". Allm.

Magisterhopp: "De va ett snyggt magisterhopp". Allm.

Magisterhoppare: "Nästan alla kandidaterna i år e magisterhoppare". Allm.

Magistern klar: "Klart från magistern". "Klart att hoppa från magistern". Allm.

Markera ett hopp: "Vid flygande volt måste man se till, att

man riktigt markerar huvudhoppet, alltså först huvudhopp, sedan volten“. Allm.

Missa, misslyckas. “Det där hoppet missade du ve“. “Han missar allti ve sina hopp numera“. Allm.

Mollbärgska hoppet eller **Mollbärgare** (efter A. F. Mollberg, promoverad vid Uppsala simsällskap som ultimus år 1865, simlärare vid nämnda sällskap 1878—1879), utkastning framåt från hoppställningen ock saltomortale bakåt med hopkrupen kropp; dels “stående mollbärgare“, dels “mollbärgare med språng“. “Han har gjort en m.“ “Nu tar jag en m.“ Stockh. Ups. Gävle. — **Dubbla mollbärgska hoppet** eller **dubbel mollbärgare**, utkastning framåt från hoppställningen ock dubbel volt bakåt med hopkrupen kropp; kan dels vara “stående dubbelmollbärgare“, dels “dubbelmollbärgare med språng“. Sällan utfört ock mycket farligt. Stockh.

Myrbärgare, se israelitisk.

Mätta intr., sikta, göra beräkningen för hoppet (då man står i begrepp att hoppa). “Stör aldrig den som mättar: han kan komma av sig ock missa i hoppet“. Allm.

Mästerhoppare, en mycket styv hoppare. “Han är en riktig mästerhoppare“. Allm.

Nationellt hopp, se hopp.

Nedhoppa: “Av de unga flickorna voro flere som i simkonsten uppnått den säkerhet, att de från den något över tre alnar höga trampolinen nedhoppade i vattnet“ (Sv. Simsällsk. s. 29).

Nerfarande s.: “Just vid nerfarande sätter du fram händerna vid svanhoppet“. Allm.

Nerhoppning: “Jag tror inte, jag bryr mig om nån nerhoppning, jag kryper jag“. Allm.

Nå botten: “Jag når botten, där jag står“. “Jag nådde botten vid det där fallhoppet“. — **Nå vattenytan l. nå vattnet**: “När du når vattenytan, så rätar du ut kroppen vid Eckmanska hoppet“. “Du ska inte sluta ögon, förn du når vattnet“. Allm.

Ojämn sats, se sats.

Opp från tornet, magistern, kandidaten: “Opp från tornet o hoppa nu, alla tornhoppare!“ “Opp från magistern o ta en stående isandrare!“ Allm.

Pladask: komma p. (ner), se komma.

På huvudet, på raken, se hoppa.

Pälle på händer, benämningen på Per Blomberg, promoverad vid Uppsala simsällskap; han brukade alltid gå ut till tornets ända på händerna ock sedan störta sig på huvudet i vattnet. “Nu ska Pälle på händer hoppa“. Ups.

Rak volt, se volt. — **Rakt hopp**, se hopp. — **Raka knän**: “Du ska ha raka knän vid huvudhoppet ock inte hoppa så där inte“. Allm.

Ramla-i: “Ramla i nu o stå inte längre på trampolinen!“ Allm.

Ramla-på: “Ramla bara på (hoppa ej, låt tyngdkraften ta dig) o låt de gå, du kan inte slå dej från så liten höjd“. Allm.

Rulla-i intr.: “Han rullar i, inte hoppar han inte“. Allm.

Ryggen: komma på r., se komma.

Rygghopp, ett hopp som misslyckas ock vid vilket man kommer på ryggen. “Han slog över, så det nästan blev ett rygghopp“. “Det där rygghoppet måtte ha smaka det!“ Allm.

Räckmollbärgare: man hänger i armarna på räcket, gungar, släpper taget ock gör när man befinner sig något så när i horisontal ställning saltomortale bakåt med hopkrupen kropp. “Göra l. ta en räckmollbärgare“. Stockh.

Saltomortale s.: “Från ställningen utfördes sedermera åtskilliga språng ock saltomortaler“ (Sv. Simsällsk. s. 62).

Sats: “Ta satsen längst ut på svikten, stampa till ordentligt, passa på svikten, titta i himlen, spänn bröstet, håll bena tillsammans, sträck tårna, så blir det ett bra svikthopp, ser du“. Stockh. Gävle. Sundsv. — **Jämn sats**, sats vid hopp med bäge fötterna på en gång, väl sammanslutna. “Ta j. s.“ — **Ojämn s.**, sats vid hopp, huvudsakligen med ena foten (framför den andra). “Ta ojämn s.“ Allm.

Satshopp, hopp med sats, på huvud (eller fötter). “Göra s.“ Allm. “Trättonårige gossen C. A. Horn, som från tornet, 18 alnar över vattenytan, gjorde vackra satshopp“ (Sv. Simsällsk. s. 45).

Segla, Segling, vid huvudhopp flyga i luften med utåt sträckta eller över bröstet korslagda armar. “Det var en vacker segling, så ska ett hopp se ut“. Allm.

Sidan: komma på s., se komma.

Sidohopp: tyskt s., man står med sidan framåt, gör hopp på fötterna utåt, böjer kroppen framåt ock gör huvudhopp. Ups.

Sikta intr., mätta, hur språnget eller satsen till ett hopp bör tagas, hurudan ställningen bör vara vid fallhopp, blicken må hända bör riktas vid uthoppet eller i luften, när vändning eller böjning i luften bör äga rum etc. "Tala aldrig till den, som siktar!" Ups.

Sikte, ta s.: "Du ska ta sikte med ögonen på trädtopparna där borta, när du ska hoppa från sån här stor höjd". "Du tar sikte för lågt, titta i himlen, ock spänn för rästen bröstet, när du hoppar!" Allm.

Singla intr., vid fothopp ock isynnerhet vid huvudhopp vingla åt sidorna (ut ur vertikalplanet); mäst om småpojkar (som föras åt sidan av vinden eller ej taga sats med tillräcklig kraft). Allm.

Sitta för någon: "Vill du sitta för mej, när ja gör höjdhopp, så får ja hoppa över dej". "Sitt för mej, så är du snäll, ja ska göra ett huvudhopp". Allm.

Sittgök, hopp från svikt: man står på sviktens ända, vänd mot vattenytan, sviktar, sätter sig hastigt ned ock gör huvudhopp. "Jag skall (göra l.) ta s." Han gjorde s." Stockh. Gävle. — **S. med halvannan,** hopp från svikt: man står på sviktens ända, vänd mot vattenytan, sviktar, sätter sig hastigt ned ock gör halvannan volt från sittande ställning. "Han gör sittgök med halvannan". Stockh. — **S. med volt bakåt:** man står på sviktens ända, vänd från vattenytan, sviktar, sätter sig hastigt ned ock gör volt bakåt. "Göra s., bakåt eller framåt, med eller utan volt?" "Bakåt med volt". Stockh. — **S. med volt framåt:** man står på sviktens ända, vänd mot vattenytan, sviktar, sätter sig hastigt ned ock gör volt framåt. "Göra s. med eller utan volt". Stockh. Gävle.

Sitthopp, hopp på huvudet från sittande ställning, vare sig fallsitthopp eller s. med framkastning. Vid sitthopp med framkastning begagnar man sig av händerna för att skjuta ut sig från trampolinen. "Göra l. ta s." Allm. — **Sitthopp med volt,** hopp på huvudet ock volt från sittande ställning (ner på huvudet). "Göra l. ta s. med volt". Sundsv.

Sittisandrare, utkastning framåt från hoppställningen, i det man begagnar sig av händerna för att skjuta ut sig från trampolinen, huvudböjning bakåt med sträckt kropp ock över huvudet sträckta armar, halv volt bakåt (huvudhopp).

"I Uppsala har di börjat göra sittisandrare". Ups.

Sittvolt bakåt, satsvolt bakåt från sittande ställning. "Göra l. ta s. bakåt". Stockh. Ups. — **S. framåt,** satsvolt framåt från sittande ställning. "Göra l. ta s. framåt". Stockh. Sundsv.

Skjuts, morfarsschäsen. Sthm.

Skomakarhopp: man tar sats eller språng framåt till fothopp, sammanrullar kroppen till ett klot ock omfattar knäna med händerna, kommer ner på sitsen ock fotsulorna. "Göra l. ta skomakarhopp". "Det där var ett mellanting mellan isandrare ock skomakarhopp. Smällde du inte i sitsen på det där skomakarhoppet?" Allm.

Skutt, ta ett s.: "Ta ett s. ock hoppa ut, vet jag, inte ska du stå längre på trampolinen!" Allm.

Skutta-efter tr. o. intr. "Skutta efter påsen!" "Skutta efter från kandidaten!" Allm.

Skutta-i intr.: "Han skuttare i som en groda precis". Allm.

Skära vattnet: "Han skär vattnet så bra vid sina huvudhopp. inte ett dugg stänker det häller om'en". "Med sin smidiga ormlika kropp skär han vattnet så bra, när han simmar". Allm.

Slakna intr.: "Du slaknar i kroppen, just innan du når vattenytan; du ska naturligtvis hålla kroppen spänd, tills du är under vattnet". Allm.

Slå i botten l. mot botten: "Jag slog i botten vid sitthoppet med huvudet". "Just när jag vände, när jag skulle gå upp (till ytan), slog jag fötterna i botten". "Slog du mot botten vid det där hoppet?" Allm. — **Slå kullerbytta,** se kullerbytta.

Slå-i tr.: "Han slår alltid i bena i vattnet, när han gör huvudhopp". "Antingen ska du slå i magen eller ryggen eller sidan eller bena vid dina hopp!" Allm.

Slå sig: "På isandrare slår man sej många gånger, innan man lär sej dom". Allm.

Svikt, en bred, tjock planka av 3—4 meters längd, fäst med ena ändan ock med den fria ändan springande ut över vattnet ett par meter ock höjande sig 15—20 m. "Den här svikten sviktar bra". "Bra synd, att det inte finns svikt i Uppsala". "Ni blir aldrig säkra på hopp, om ni inte skaffar er svikt". "Tänk så roligt sen att ha svikt!" — **Passa på svikten**: "Vid svikthopp ska du naturligtvis passa på svikten, så du hoppar, just när den har gått opp ock är som högst". "Du får lov att passa på svikten, du förlorar'n ju vart enda tag, så du får ingen höjd på dina hopp". Allm.

Svikta l. svikta-till intr.: "Den här svikten sviktar inte tillräckligt". "Du ska svikta också". "Svikta till lite!" "Den här sviktens svikt är inte behaglig". "Du får inte svikta, när jag hoppar". "Svikta till, just när jag tar svikten". Allm.

Svikthopp, alla hopp, som utföras från svikt. "Göra s.". Stockh. Gävle. Sundsv.

Svikthoppning: "Nu blir de svikthoppning". Allm.

Ta dubbelvolt, grodhopp, handvolt, hopp, (ett) huvudhopp, höjdhopp, isandrare, juckhopp, Klara-Happé-hoppet, knyckhopp, käjsarhopp, längdhopp, en mollbärgare, en räckmollbärgare, sats, sikte, sittgök, sitthopp, sittvolt, skomakarhopp, ett skutt, delad stamp, jämn stamp, Uppsalavolt, volt, vändhopp, se dessa ord.

Ta-emot sig med händerna: "Du ska ta emot dej med händerna, när du hoppar på huvudet, så slår du dej inte i huvudet". Allm.

Ta-för-sig med händerna: "Ta för dig med händerna vid halvannan". Allm.

Tappa balansen, se balansen. — **T. hoppet**, tappa balansen eller i luften glömma av, vilket hopp man skall göra, ock göra något misslyckat försök att komma i vattnet på skapligt sätt. "Jag tappade alldeles hoppet". Allm.

Tegmanska hoppet (efter studeranden Tegman vid Uppsala högre allmänna läroverk, promoverad till kandidat vid Uppsala simsällskap), hopp på huvudet med språng: i luften svänger man till med sitsen åt höger eller vänster ock kommer ned på ett högst skrattretande sätt. Ups.

Tigersprång "kallas så i Finland", ett fritt utfört barrierhopp på huvudet. Stockh.

Tillsammans med bena: "Håll tillsammans bena!" "Tillsammans med bena nu vid hoppet, knip dom till varandra!" Allm.

Titta i himlen: "Försök titta i himlen hela tiden, så slår du inte över ve dina huvudhopp". Allm.

Tjafshopp (efter en person, som vid sina hopp av detta slag brukade ropa "tjafs!"), hopp på huvudet, med benen i luften uppdragna så mycket som möjligt, knäskålarna så långt som möjligt från varandra. Stockh.

Tjimmakton, afton då hoppare särskilt komma tillsammans i badhus för att öva hopp till simuppvisning. "Vi ha tjimmakton i kväll". Gävle.

Tornet, den trampolin, som är närmast högre än magistertrampolinen. "Hoppa från tornet". "Gå inte upp i tornet ock stå i vägen!" Allm. — **Tornet klart**: "Klart att hoppa från tornet". "Klart från tornet". Allm.

Tornhopp: "Tornhopp klart". "Se på den'er lilla tornhopparn, när han gör sitt tornhopp". Allm.

Tornhoppare: "Har Ni inga tornhoppare bland årets magistrar?" Allm.

Trampolin, pl. -er, ställning, varifrån hopp ned i vattnet kunna företagas. "Gå upp l. ut på trampolinen". "Du måste hoppa från t-en, du får inte köksa!" "Gå inte upp på t-en, om ni inte tänker hoppa!" Allm.

Trampolinhopp, hopp från trampolin, vare sig fallhopp, sats-hopp eller språnghopp. "Gör ett vackert trampolinhopp nu från magistern!" "Nu slutar vi med svikthoppen ock tar trampolinhopp från tornet". Allm.

Trampolinsprång, språnghopp från trampolin. "Ta ett stiligt trampolinsprång, t. ex. en flygande". Allm.

Två ock en halv volt, se volt.

Tyskan l. tyska hoppet, sats-hopp bakåt med ryggen vänd mot vattnet, böjning framåt ock huvudhopp. "Göra l. ta tyska hoppet". "Vad var det för ett hopp? Det var tyskan". Stockh. Ups. Gävle. — **Tyska framlängeshoppet**, käjsarhopp, tyskt huvudhopp, se d. o.

Upp- ock nedvända världen, fallhopp eller sats-hopp av två sammanflätade deltagare: den ene, den som "för", står på

Dykning Allm.

Dykningskonst: "Dykningskonsten är inte hans starka sida".
Allm.

Dykningsprov: "Dykningsproven till magistern är rätt svåra".
Allm.

Flyta-opp intr.: "Han flyter opp, när han försöker dyka till botten". "Inte är det lönt han försöker dränka sej, han flyter alltid opp". Allm.

Få-opp tr.: "Kan du få opp den här påsen, om ja kastar i'n?"
Allm.

Gå-ner: "Går du ner från ytan, när du dyker?" Allm.

Kila intr.: sedan man gjort killhopp, förflyttar man sig under, men invid vattenytan rakt fram så långt som möjligt med begagnande endast av farten (under vattenytan äro händerna sträckta framför huvudet). Stockh.

Kila-ner intr.: "Kila ner efter påsen, den ligger mitt för".
Allm.

Krypa-efter tr. o. intr.: "Kryp efter påsen". "Kryp efter'n du!" Allm.

Krypa-ner intr.: "Kryp ner efter påsen, om jag kastar'n här på djupe". Allm.

Längddykare: "Bättre längddykare än han finns inte". Allm.

Mästerdykare: "Han är en riktig mästerdykare". Allm.

Nerstigning: "Nerstigningen har han så svårt för, för han e så tjock så, så han kan knappt få huve under vattne". Allm.

Simma under vattnet: "Hur långt kan du simma under vattnet?" Allm.

Simma-ner intr.: "Sim ner, när du ska till botten, det går inte av sig själv". Allm.

Simma-opp intr.: "Sim opp, när du varit nere ve botten ve djupdykningen". Allm.

Skjutsa sig l. **skjutsa-sig-opp:** "Du ska inte skjutsa dej opp från botten, för då kan du göra illa dej". Allm.

Sota intr.: två (eller flere) i vattnet lodrätt stående personer hålla varandra i händerna (vända mot varandra) ock gå sedan, med öppna ögon, ned mot botten "på fötterna". "Ska vi sota?" Stockh.

Stiga-ner intr.: "Kan du stiga ner på de här djupe till botten?" Allm.

Styv: "Han är styv under vattne, bättre djupdykare åtminstone finns inte". Allm.

Trampa-sig-opp: "När du ska efter djupdykningen gå opp mot ytan, så trampa dej opp eller simma opp." Allm.

Under vattnet: "Hur länge kan du vara under vattnet?" Allm.

Undervattensprov, de prov under vattnet, som skola afläggas för graduering. Dessa prov äro i Uppsala dykning på längd ock dykning på djup, med ock utan upptagande av bestämt föremål, samt kullerbyttor. "Jag har klarat alla undervattensproven". "Han har gjort undervattensproven". "Va undervattensproven angår, så e di styva här åtminstone i längddykning". Allm.

Undervattensrekord: "Tidning för Idrott omtalte för en tid sen ett undervattensrekord, varvid en person vid en längddykning varit under vattnet över fem minuter". Allm.

Välva-sig-bakåt: "Vid baklänges kullerbyttor ska du välva dej bakåt". Allm.

E. Drunkning ock räddning.

Botten: "Han gick till botten å va dö, när di drog opp'en".
Allm.

Bärga person, ett simprov, som erfordras för graduering. Det består däri, att man skall rädda en skenbart drunknande, i det man för honom en (viss) sträcka på ett visst föreskrivet lämpligt sätt. "Han bärgade bra". "Du skall fatta tag i den, som skall bärgas, han får inte fatta tag i dig". Allm.

Bärgning: "Bärgningen gick bra". Allm.

Dra(ga)-opp (upp) tr.: "Han drog opp'ena, just när hon skulle te å sjunka". "Dra opp'en, han sjunker ju, ser ru!" "Han blev uppdragen, när han lega under vattne åtminstone två minuter". "När han drogs opp, så va han dö". Allm.

Drunkna -de -at intr.: "Han har drunknat, få se om det lyckas å få liv i'n". "Han har många gånger varit nära att drunkna, men lär sej ändå inte att simma". "Behandlingen av drunknade bör varje simmare kunna". "Undervisning i hur drunknade ska behandlas borde vara obligatorisk för graduering". "Det är ofta inte nog med att kunna 'bärga

- person', utan kännedom om drunknades behandling behövs också". "De är ofta svårt nog ock riskabelt att rädda drunknande". Allm.
- Drunkningsscen:** "Drunkningsscenen gick bäst av hela uppvisningen". Allm.
- Dränka tr.:** "Han höll nästan på å dränka mej under sina räddningsförsök". Allm.
- Dränka sig:** "Han försökte dränka sej, men blev oppdragen". Allm.
- Få någon i land:** "Försök få'n i land, för han kan inte hålla sig oppe". — **Få opp ngn på det torra:** "Hoppa efter'n ock få'n på de torra!" — **Få ngn ur det våta:** "De va ett vådligt schå å få'n ur de våta". Allm.
- Få-opp tr.:** "Di fick inte opp'en, utan han drunkna". Allm.
- Föra, se (i) land, (på det) torra.**
- Försvinna:** "Han försvann i djupe, o ingen försökte rädda'n". "Hon försvann under vattne, innan ja hann hoppa i efter'na". Allm.
- Gå, se botten.**
- Hålla-sig-uppe:** "Försök hålla dig uppe, så ska ja räcka dig en stång, så ska jag dra dig i land, ska du få se!" "Ja har så svårt att hålla mig uppe vid stillflytningen". "Han höll sig uppe en bra stund, innan han sjönk". Allm.
- Kasta sig:** Han kasta sej i djupe för o rädda'na". Allm.
- Kasta-sig-efter:** "Han kastade sig efter ock drog opp'en på det torra". Allm.
- Kasta-sig-i:** "Kasta dej i efter'n!" Allm.
- Kvävas kvävdes kvävts intr.:** "Han kvävdes åv att han fick så mycke vatten i sig". Allm.
- Land:** "För'n i land, han kan ju inte simma". Jfr få. Allm.
- Livräddningssällskap:** "De svenska ock norska simsällskapen ha inbjudits till London i juli 1897 av ett engelskt livräddningssällskap". Allm.
- Omkomma intr.:** "Han omkom genom drunkning". "Di omkom genom o drunkna". Allm.
- Rädda tr.:** "I Uppsala ska vi vid 'bärga person' rädda en annan en viss sträcka". Ups.
- Räddning:** "Räddningen gjordes bra, flera trodde, han verkligen höll p'å drunkna".

- Räddningsattiralj:** "Har ni ingen räddningsattiralj här, nån båtshake eller nån räddningsboj?" Allm.
- Räddningsboj:** "Varje kallbadhus bör vara försett med några räddningsbojar". Allm.
- Räddningsförsök:** "Nog gjorde di räddningsförsök, men han gick till botten me resamma". Allm.
- Sjöfara:** "Jag räddades ur sjöfara av han, som kunde simma". Allm.
- Sjönöd:** "Härav vill det synas, att deras värksamhet var verkliga initiativet därtill, att simkonsten nu uppnått den ståndpunkt, att vid en i fleres närvaro inträffande sjönöd merendels någon finnes, som störtar sig i vattnet ock räddar den drunknande" (Sv. Simsällsk. s. 9).
- Störta intr. (i vattnet):** "Han störtare me re samma i vattne o räddare henne". Allm.
- Störta-efter:** "Störta efter o dra opp'en!" "Störta efter'n!" Allm.
- Störta-i:** "Han störtade i för att rädda henne". Allm.
- Ta(ga)-opp:** "Han sjönk, o när di tog opp'en, hade han kola vipp". "Han togs upp mer dö än levande av Pälle, som kasta sej i efter'n". Allm.
- (Det) torra:** "Hoppa i o för'n på re torra!" "De va ingen lätt sak o bringa den där tjockisen på re torra". Allm.
- Uppdraga, se dra-opp.**
- Upptaga, se ta-opp.**
- Utklädning:** "Det brukar ofta vara några utklädningar på simuppvisningarne, nån påklädd faller avsiktligt i, o nån annan ska rädda honom från o drunkna". Allm.

F. Organisation

(simsällskap, promotion o. dyl.)

Amatör, se simlärare.

Anställa promotion: "Den 4 september anställdes vid Åbomska simskolan promotion — —" (Sv. Simsällsk. s. 37).

Avsluta en simuppvisning, a. en promotion: "Vi avslutar naturligtvis uppvisningen med några vackra tornhopp". Allm.

Avlägga, se kandidat-, magisterprov.

Bekransa tr.: "Räntmästaren Brunberg, som promoverades till simmagister 1820, blev den 11 augusti 1895 bekransad av professor Fritiof Holmgren". "Promotorn ock simlärarn brukar bekransade sitta i en båt vid simpromotionerna i Uppsala". Allm.

Bekransning: "Under själva bekransningen avsjöngs av en sångarkör för tillfället författade verser" (Sv. Simsällsk. s. 63).

Belöning, se lägre.

Berömliga framsteg: "Hon fick betyget 'berömliga framsteg' i kandidaten". — **Berömlig skicklighet**: "Jag vet inte, om Maggan fick högsta eller näst högsta betyget till magistern, men det var nog inte bara 'berömlig skicklighet'". Allm.

Blombekransa: "— — varvid 15 flickor blivit för färdighet ock framsteg i simkonsten blombekransade" (Sv. Simsällsk. s. 45).

Dammagister, kvinnlig simmagister.

Direktion: "Simsällskapets styrelse kallas även direktion". Allm.

Efterhoppare, vid promotion eller simuppvisning hopp (av skickligare elever eller äldre hoppare) efter det egentliga programmet.

Efterhoppning: "Nu kommer det roligaste, nu börjar efterhoppningen".

Flagga: "Stockholms Simsällskap har egen flagga".

Flickkandidat: "Hon var den bästa av flickkandidaterna, när han var simlärare". Allm.

Flickmagister: "Flickmagistrarne i år e bra i hopp". Allm.

Framsteg, se berömliga, godkända.

Frielev, elev som utan erläggande av betalning får lära sig simma vid en simskola. Allm.

Fruentimmerssimskola: "Nu finns det flera fruentimmerssimskolor i Sverge".

Femtioårsmagister: "I år blir de många femtioårsmagistrar". Allm.

Godkända framsteg: "Hon är bara åtta år, så hon lyckades bara få 'godkända framsteg' till kandidaten, ock de är det lägsta". — **Godkänd skicklighet**: "Det är sällan nån pojke

eller flicka här i Uppsala tar bara 'godkänd skicklighet' till magistern". Allm.

Hopptävlan l. **hopptävling**, tävling i hopp. "Vid hopptävlingar brukar man ha särskild tävlan i raka hopp ock särskild i konsthopp". Stockh. "Ska du vara med på hopptävlingen i år?" Allm.

Hoppuppvisning, uppvisning i hopp. "Stockholms Kappsimmingsklubb har anordnat flere hoppuppvisningar". Stockh. Ups.

Junior, i allmänhet den som icke deltagit i någon tävlan i simkonst. "Han är junior". Stockh.

Kandidat, -en, dels en värdighet, som vid simsällskapens promotioner tilldelas dem, som fullgjort vissa föreskrivna lättare prov; dels den, som efter fullgörande av dylika prov blivit vid något simsällskap promoverad till kandidat; dels ock benämning på den trampolin, från vilken hoppen för graduering till kandidat skola företagas. "Ta kandidaten". "Han har en dålig kandidat". Allm.

Kandidatbyxor, korta simbyxor av visst utseende (i regel olika för olika simsällskap), som vid badning bäras av de herrar, vilka promoverats till kandidater (i Uppsala vita med röda revärer).

Kandidatdiplom: "Lös ditt kandidatdiplom, får du se". Allm.

Kandidatflicka: "Den där kandidatflickan har höga betyg". Allm.

Kandidathopp: "Kandidathoppen gick jämt ock säkert". Allm.

Kandidathoppare: "Nu kommer kandidathopparna". Allm.

Kandidatpojke: "Kandidatpojken e inte dumma i hopp i år, inte". Allm.

Kandidatprov, prov för graduering till kandidat. "Du har väl snart klarat kandidatproven". "Har du avlagt alla kandidatproven?" Allm.

Kandidattrampolin: "De va en hög k. ni har här i Stockholm".

Kappsimmingsklubb, förening av personer i syfte att värka för simidrott, särskilt att anordna ock värka för kappsimmningar. "Stockholms ock Uppsala kappsimmingsklubbar bildades samtidigt". "Uppsala Kappsimmingsklubb anordnade, det år den stiftades, kappsimmningar både för flickor ock

- pojkar“. "Stockholms kappsimmingsklubb anordnar årligen sim- och kapptävlingar“. Allm.
- Kreera tr.:** "Till kandidater kreerades — —“ (Sv. Simsällsk. s. 61).
- Köhlerska premiefonden:** "Köhlerska premiefonden e uppkalad efter direktör Köhler“. Stockh.
- (Den) **lägre belöningen:** "Han ha bara fått den lägre belöningen, han e bara kandidat“. Allm.
- Läkarundersökning,** se obligatorisk.
- Lärare i simkonsten l. simidrotten l. simsporten:** "Han är lärare i simkonsten“. Allm.
- Magister, -rn,** dels den högsta värdighet, som vid simsällskapens promotioner tilldelas dem, som fullgjort vissa föreskrivna svårare prov; dels den, som efter fullgjorda sådana prov blivit vid något simsällskap promoverad till magister; dels ock benämning på den trampolin, från vilken de, som avlägga prov för graduering till magister, skola hoppa. "Hoppa från magistern“. "Ta magistern“. Allm.
- Magisterbrygga:** "Er magisterbrygga är högre än vår i Uppsala. — Ja men ni har andra fordringar i hopp; ni ska ju göra volt från magistertrampolinen?“ Allm.
- Magisterbyxor,** korta simbyxor av visst utseende (i regel olika för olika simsällskap), som vid badning bäras av de herrar, som promoverats till magistrar (i Uppsala röda med vita revärer).
- Magisterdiplom:** "D'e du skyldi till enlit magisterdiplome“. Allm.
- Magisterflicka:** "Den där magisterflickan e den bästa av flickmagistrarna i år“. Allm.
- Magisterhopp.**
- Magisterpojke:** "Den där magisterpojken blir no en bra hoppare nån gång“. Allm.
- Magisterpromotion:** "De blir stor magisterpromotion i år, minst 20 magistrar ska då promoveras“. Allm.
- Magisterprov,** prov för graduering till simmagister. "Snart har jag gjort undan alla magisterproven“. "Har du avlagt alla magisterproven?“ Allm.
- Magistertrampolin.**
- Minnesmedalj:** "Detta skedde den 26 augusti 1887, med pro-

- motion av jubelmagistrar, magistrar ock kandidater, uppvisning samt utdelning av sällskapets samma år präglade minnesmedalj“ (Dag. Nyh. 21 april 1897, s. 2).
- Obligatorisk läkarundersökning:** "Professor Holmgren har infört obligatorisk läkarundersökning vid Uppsala kappsimmingsklubb“. Allm.
- Pojkkandidat:** "Pojkkandidaterna e tornhoppare allihopa“. Allm.
- Pojkmagister:** "De va bland di yngsta pojkmagistrarna ja sett“. Allm.
- Poängberäkning:** "Det var en intressant poängberäkning Stockholms Kappsimmingsklubb hade vid sina hopptävlingar i år: olika poäng för olika utförande av olika hopp från olika höjd: tornet, magistern ock kandidaten“. Stockh.
- Prima,** den skickligaste av de damer, som promoveras till simmagister vid årets promotion. "Hon var prima vid årets promotion“. "Det är den bästa priman som har varit på flera år“. "Prima hoppar först av dammagistrarna“. Allm.
- Primus,** den skickligaste av de herrar, som promoveras till magister vid årets promotion. "Primus hoppar först på promotionen“. "Primus håller alltid talet för promotor“. Allm.
- Professionist,** se simlärare.
- Promotion,** se anställa.
- Promotionsbåt:** "Vem ska ro promotionsbåten, som promotor ska sitta i?“ Allm.
- Promotionsdag:** "På promotionsdan försöker ru väl ändå 'flygande' från tornet“. Allm.
- Promotionshopp,** det hopp promovendus gör före promotionen (vid promotionstillfället). "Vilket p. tänker du ta? Jag tar tyska hoppet“. "Som p. får du inte ta något, där du vänder ryggen åt promotor“. Ups. Stockh.
- Promotionshögtidlighet:** "Han har vari promotor ve flere promotionshögtideligheter“. Allm.
- Promotionsmagister:** "Hör nu, promotionsmagistrar, primus hoppar först, di övriga efter betyg efter, utom ultimus, som hoppar sist“. Allm.
- Prov:** "Magistrarna var styva i sina prov i vattnet, men dålia i hopp“. Allm.

- Senior**, i allmänhet den som deltagit i tävlan i simkonst. "Jaså, börja di där juniors- ock seniorsbegreppen att spöka i simkonsten också!" "Han är senior". Stockh.
- Simavdelning**: "Simavdelningen på Stockholmsutställningen omhänderhaves av Ingenjör von Segebaden, en gammal intresserad simmare". "Simavdelningen på Stockholmsutställningen blir nog mycket intressant ock fullständig, då ju Segebaden står för den". Stockh.
- Simbal**: "I Stockholm har di alltid en simbal efter promotionen". Allm.
- Simelev**: "Han är den bästa simeleven". "Ja vågar på, att flere av mina simelever skall vara magistrar i höst". Allm.
- Simfäst**: "I London håller di i juli 1897 en stor simfäst, som alla svenska simföreningar är inbjudna till". "Vi har en liten simfäst i afton". Allm.
- Simförening**: "Flera nya simföreningar har under sista åren bildats i vårt land, såsom Stockholms ock Uppsala kappsimningsklubbar, Fogdö simsällskap m. fl.". "Allmänna simföreningen i Stockholm ska delta i Stockholmsutställningen". Allm.
- Simklubb**: "Har ni mer än en simklubb här i stan?" Allm.
- Simkurs**: "i Uppsala hålls det simkurs varje år". Allm.
- Simlektion**, lektion i simning under lärares eller lärarinnas tillsyn: "Jag ger flere simlektioner om dan". "Ja ska ta simlektioner". Allm.
- Simlärare**: "Han är en styv simlärare". "Frågan, om simlärare är amatörer eller professionister, har tyvärr börjat spöka ock har redan vållat mycken skada för simidrotten". "Simlärar Lundberg, som var här i Uppsala vid simsällskapets sekularfäst, är förste simlärare i Stockholm hos Köhlers". Stockh.
- Simlärarinna**: "Hon är nitisk som simlärarinna". "Man behöver inte vara promoverad för att vara simlärarinna". Allm.
- Simmagistergrad**: "Han har tagit simmagistergraden, han". Allm.
- Simmagisterkrans**: "Var e simmagisterkransarna?" Allm.
- Simprogram**, program vid simuppvisning (innehåller vid promotion förteckning över promovendi). Allm.

- Simskola**, skola för övning i simning under lärares eller lärarinnas tillsyn. "Har ni nån simskola här i stan?" "Ja det finns simsällskap, men det har legat nere flere år." Allm.
- Simsällskap**, sällskap med syfte att utbreda ock befordra simkonsten. Det första simsällskapet, åtminstone här i Norden, stiftades 1796 i Uppsala av sedermera professor Jöns Svanberg: "Var är simsällskapets flagga?" "Stockholms simsällskap har egen flagga". "Uppsala simsällskaps gamla sigill finns inte längre i sällskapets ego". "Varje simsällskap brukar ha sitt sigill". "Fogdö simsällskap e re yngsta av alla simsällskapen." Allm.
- Simtävlan l. simtävling**: "Ska det bli nån simtävlan i sommar?" "Ska du vara med på simtävlingen?" Allm.
- Simundervisning**.
- Simundervisningsanstalt**: "Nu finns det många simundervisningsanstalter här i Sverige". "Finns de non simundervisningsanstalt här?" Allm.
- Simuppvisning**: "Det var en utmärkt vacker simuppvisning". "I Uppsala har vi numera tre simuppvisningar om året". "På en simuppvisning ska en gå igenom allt, som kan vara av nytta ock intresse för simkonstens befordrande ock utveckling". Allm.
- Skicklighet**, se berömlig, godkänd.
- Sjuttiofämårmagister**: "Brunnberg i Uppsala är sjuttiofämårmagister". Ups.
- Skärp s.** "— — de simmande voro klädda i vita simkläder med gröna skärp" (Sv. Simsällsk. s. 48).
- Sluthopp l. sluthoppning**, de hopp varmed simuppvisningar pläga avslutas. "Nu ska vi göra s." Allm.
- Slutsimning**: "De var slutsimning i går här". Allm.
- Slutövning**: "Slutövning hölls härömdan i badinrättningen vid Kastellholmen". Allm.
- Storsumpare**, som får simma i stora bassängen.
- Storsumparprov**, prov av simelev för att bli storsumpare. "Han har tagit storsumparprovet". "Storsumparprovet är visst ett varv i stora bassängen". Stockh.
- Styrelse**: "I spetsen för varje simsällskap står en styrelse".
- Ultima**, den näst skickligaste av de damer, som promoveras

till simmagistrar vid årets promotion. "Ultima hoppar sist av magisterflickorna". "Ultima borde blivit prima". "Det var en styv ulti". "Ultima gjorde volt bakåt". Allm. Ultimus, den näst skickligaste av de herrar, som promoveras till simmagistrar vid årets promotion. "Ultimus hoppar sist". "Nu hoppar ultimus". "Det var en dålig ultimus". "Trevligast är att vara primus eller ultimus". I Stockholm får primus (prima) ock ultimus (ultima) medalj. I Uppsala har primus (prima) ock ultimus (ultima) ollon i sina eklövskransar.

Undersimlärare: "Vid Stockholms simsällskap har det funnits många undersimlärare". Allm.

Uppvisning: "Först är det uppvisning av årets elever, sedan blir det hopp m. m. av promovendi ock gamla simmare ock hoppare". Allm.

Utmärkta framsteg: "Han hade 'utmärkta framsteg' i kandidaten." — Utmärkt skicklighet: "Ada fick högsta betyget till magistern, så både hon ock hennes bror fick 'utmärkt skicklighet'". Allm.

Yrkessportsmän: "Somliga påstår, att priser vid simtävlingar äggas simmare att bli yrkessportsmän". Allm.

Årets magistrar: "Årets magistrar e styva på hoppa". Årets kandidater: "Årets kandidater e bäst i simning". Allm.

Årshögtid: "Uppsala Simsällskap firar sin årshögtid med promotion". Allm.

Övervattensprov: för graduering erforderliga hopp av olika slag. "Han är styv i sina övervattensprov, särskilt i raka hopp". Allm.

Översikt av innehållet.

Förord	S. 3
A. Allmänt	» 5
Litteratur	» 5
Allm. uttryck	» 5
Lokal	» 7
Vatten	» 9
Gå i (vattnet)	» 10
Färdighet	» 12
Badning	» 13
B. Simning	» 17
C. Hoppning	» 25
D. Dykning	» 47
E. Drunkning ock räddning	» 49
F. Organisation (simsällskap, promotion o. dyl.)	» 51

33, 37, 40

Rättelse.

S. 3 r. 3 står: "Ny tidning för Idrott" läs: "Tidning för Idrott".
